

SLOVENSKI NAROD.

Izjavi vsak dan zvečer, tistim nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 30 h. Za Ljubljano: pošiljanjem na dom za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za en mesec 1 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 30 h. — Za tuje dežele velja več, kolikor znaša poština. — Na naročbe in izdane vpošiljanje naročnine se ne obračuna. — Za ostanke se plačuje od petdesetega peti vstop po 10 h, če se ostanke tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Izjavi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Kneževih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovestijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Protestni shod političnega društva „Edinosti“ v Trstu.

(Konec.)

Ob takih razmerah, ob taki volilni geometriji je tedaj lahko mogoče, da ostane 120.000 Slovencev, tretjina vsega koroškega prebivalstva brez zastopnika. Kaj pa to pomeni, to je pokazala ravno razprava o volilni reformi, ko so Korošci prezrli celo lastni rojaki le zato, ker niso imeli zastopnika, ki bi za nje povzdignil svoj glas.

Brez zastopnika pa bi bili koroški Slovenci izročeni politični in kmalu tudi narodni smrti. Kaj to pomeni, to bi moralo biti jasno vsakemu zavednemu Slovincu.

Koroška ni samo zibelka Slovenstva, Koroška vzbuja v nas ne samo najlepše zgodovinske reminiscence, spomine na tiste starodavne čase, ko je slovenski kmet na gosposvetskem polju postavil na prestol slovenskega kneza in mu izročal oblast nad celo deželo v slovenskem jeziku, Koroška je za nas najvažnejša predstava proti tujemu siteru Germanu. Koroški Slovenci branijo naše severne meje; če padejo Korošci, pridejo na vrsto Gorenjci in če izgubimo Gorenjsko, je sovražnik že v srcu naše domovine. Mi Slovenci smo mal narod, tekem zadnjih stoletij so Nemci trgali kos za kosom od naše posesti, potisnili so nas vedno bolj proti jugu. Sedaj se moramo z vso resnostjo vprašati, ali hočemo še naprej živeti kakor Slovenci, ali hočemo ostati narod, ali pa naj se pomešamo med druge večje narode, med Nemce in Lahe kot liberalci, klerikalci ali pa kot socialisti.

Tu se ne gre več za vprašanje, ali naj dobimo enega poslanca več ali manj, tu se gre za naš obstanek, za bodočnost našega naroda.

To vprašanje so si morali postaviti naši poslanci na Dunaju, na to vprašanje morajo dati sebi in nam jasen odgovor. In če bi bili vsi mnenja, da se lahko žrtvuje naša narodnost, da se lahko izroči stotisoče in stotisoče Slovencev nasprotnikom na milost in nemilost, da se lahko tem poslednjim prepusti starodavno slovensko posest, samo da se na Kranjskem pridobi par bojnih petelinov več za interese rimske kurije, potem jim mora zagrmeti in bo zagrmel od vseh strani naše domovine odločen klic: ne nikakor ne! Mi se zadržati ne pustimo, mi hočemo živeti in živeti kakor Slovenci. In našemu klicu se pridruži gotovo velik del naše še narodne duhovščine. (Klici: Se ne upa!) kakor so se nam pridružili naši duhovniki na Koroškem in Štajerskem.

Ali če bi nas hoteli prepričevati, da vera reši Slovence, potem jim ravno tako odločno odgovorimo, da je to laž in preiščljena laž. (Ploskanje).

Slovenci na gornjem Štajerskem in na Koroškem skoraj tja do Dunaja so bili verni katoličani; saj so bili deloma podložniki različnih škofov na pr. briženskih, in vendar so jih Nemci pohrustali do Donave dol. In polabskim Slovanom je vera prinesla narodno smrt. Z ognjem in mečem so jih duhovni viteški redovi pokristjanili in ponemčili.

Ravno nasprotno se lahko trdi, da Slovanstvo vero rešuje in jo vzdržuje. Naj se pogleda v tržaške cerkve. Največ vernih obiskovalcev imajo med Slovenci; in tudi na Koroškem in na Štajerskem so dobri narodnjaki ob enem tudi dobri kristjani, nemškutarji pa obračajo cerkvi hrbet.

V lastnem interesu bi morali torej poslanci katoliške stranke braniti vsako ped slovenske zemlje. (Klici: Saj to niso Slovenci, to so rimske šeme).

Če tega do tedaj niso znali, potem jim povejmo jasno in glasno, da jim bo odmevalo po njihovih trdih ušesih: Dovolj smo izgubili slovenske posesti, dovolj duš so nam ugrabili Nemci, več jim prepustiti ne moremo in tudi nočemo. Vsako ped slovenske zemlje hočemo braniti z nohti in z zobmi. Slovenskih Korošcev ne zapustimo, slovenski Korošci mora biti rešen, tudi če se radi tega zamerimo celemu svetu. (Viharno ploskanje in navdušeno pritrdjevanje).

Predlagam tedaj, da sprejmete to-le resolucijo:

1.) Tržaški Slovenci, zbrani na shodu dne 23. septembra 1906 izrekajo svoje žive simpatije koroškim Slovincem in njihovim neustrašenim voditeljem ter obsojajo krivične napade na njihovo rodoljubno delovanje;

2.) obžalujejo dosedanje popustljivost „Slovenske zveze“ glede vitalnih interesov koroških Slovencev, shod poziva vse jugoslovanske poslance, naj z vsemi dopustnimi sredstvi izposlušajo tem našim najbolj zanemarjenim rojakom tako razdelitev volilnih okrajev, ki tudi njim, tretjini vsega koroškega prebivalstva, omogoči primereu zastop v državnem zboru.

Največje navdušenje zavladalo, ko predsednik shoda podeli besedo koroškemu deželnemu poslancu Grafenauerju, ki pozdravi zborovalce v imenu vseh koroških Slovencev. Ne vem, pravi govornik, kako bi pričel svoje skromne besede, z jokom ali vriskom. Moj predgovornik mi je zelo olajšal delo, ker je povedal in razložil na vse strani velike krivice volilne reforme za nas koroške Slovence. In če se na shodu danes tudi ugovarja od gotove strani, bodite prepričani vsi brez izjeme, da je stvar, za katero se bojuje naše politično društvo na Koroškem, pravična in zelo, zelo potrebna.

Ta boj je v korist celega slovenskega naroda. (Viharno odobravanje.) Pomisliti je treba, da je danes Koroška v smrtni nevarnosti. Da, če pade jutri Koroška, prodró naši sovražniki tudi v druge kraje in kos za kosom zemlje nam bodo ugrabili, ako se takoj izpočetka ne postavimo in podamo v boj za življenje in smrt. (Viharno ploskanje).

Mi Korošci smo vedno marljivo delovali za prospeh našega naroda. Oddaljeni in ločeni po gorovju od svojih bratov smo storili za narodno stvar in njen prospeh, kar je — vzpričo velikanskega pritiskanja koroških nacionalecev — bilo v naših skromnih močeh. Upali smo vedno na boljše čase. In tudi v volilno reformo smo stavili svoje upe. Ali sedaj nas je zadel smrtni udarec in to od strani in s pomočjo tistih, od katerih smo to najmanj pričakovali. (Pereat Žlindra, fej Šusteršiču!) Mi smo se trudili za volilno reformo, kolikor smo mogli, in smo slovenskim poslancem preskrbeli vse natančne podatke. Toda vsi podatki so bili bob ob steno. Saj eden poslanec ni vedel, kaj dela drugi; sklepali so kompromise na vse strani. Ali med seboj slovenski poslanci niso sklenili nikakega kompromisa, dasi bi bil le-ta najbolj potreben. (Klici: Šusteršič je kriv, izdajalska duša!) Vsi drugi narodi so dosegli, kar so hoteli. Samo mi Slovenci smo tepeni, to pa radi tega, ker se žrtvuje raje celi narod, samo da bi se s tem ubilo kranjski liberalizem. Ta liberalizem pa tudi ne bode umrl in Šusteršič ga najbrž ne bode pokopal. (Tako je!) Enega mnenja itak ne bode nikdar na Slovenskem. In tako je tudi prav. Ali kadar se gre za narodov obstanek, tačas je treba sesti k skupni mizi v posvetovanje. In če bi naši slovenski poslanci postopali skupno, bi ta prepotrebna edinost tudi povzdignila njih glas. Tako je pa en Lah več dosegel nego vsi slovenski poslanci s Šusteršičem in njegovimi hof-rati povrh, ker se tako strašno boje obstrukcije. Kdo pa je v Ljubljani obstruiral in se drl na vse grlo? Le nikari izgovorov, ki so puhli in smešni! Tako so sedaj razmere take, da mi volilne reforme nikakor ne moremo sprejeti. Govornik nato obširno razlaga ob karti Koroške, nahajajoči se na odru, razdelitev okrajev po vladnem načrtu in načrt koroških Slovencev. Izjavi, da se koroški Slovenci prav nič ne smejo zanašati na socialne demokrate, ker so jih pred kratkim pustili na najlepšem cedilu. V sedanjem „slovenskem“ okraju pa bodo gospodarsko močnejši elementi tako pritiskali na slovenske volilce, da kmalu pade tudi ta okraj v nemške roke. Govornik razmotriva potem tudi šolsko vprašanje, češ, da primanjkuje popolnoma slovenskih učiteljev. Če se nam pa tedaj naša deca v šolah ponemčuje, se nam v tej stiski še nikakor ne more očitati, da smo mi sami politični otročaji, kakor je rekel dr. Šusteršič na katoliškem shodu. (Klici: Sramota temu surovežu!) Tu vidite tedaj, kako ljubezen da smo našli za svoj trud v Ljubljani. (Klici: Sram jih bodi!) Toda nas ta „ljubezen“ kranjska nič ne straši. Mi upamo še vedno na zmago in se hočemo truditi z vsemi močmi, kakor nam to velela narodna zavest in sveta katoliška vera. (Viharno ploskanje in vsestransko odobravanje).

Nato je govoril g. Mandič ml. o volilni reformi in zlasti o spremembi volilnih okrajev in dvetretjinske večine. Razpravljal je jako temeljito in obširno o tem najvažnejšem vprašanju sedanje reformne procedure, od katerega itak zavisi menda, bode-li vladni načrt in toto in brez ovir sprejet od plenuma državnega zbora ali vržen v koš in s tem volilna njih glas. Tako je pa en Lah več dosegel nego vsi slovenski poslanci s Šusteršičem in njegovimi hof-rati povrh, ker se tako strašno boje obstrukcije. Kdo pa je v Ljubljani obstruiral in se drl na vse grlo? Le nikari izgovorov, ki so puhli in smešni! Tako so sedaj razmere take, da mi volilne reforme nikakor ne moremo sprejeti. Govornik nato obširno razlaga ob karti Koroške, nahajajoči se na odru, razdelitev okrajev po vladnem načrtu in načrt koroških Slovencev. Izjavi, da se koroški Slovenci prav nič ne smejo zanašati na socialne demokrate, ker so jih pred kratkim pustili na najlepšem cedilu. V sedanjem „slovenskem“ okraju pa bodo gospodarsko močnejši elementi tako pritiskali na slovenske volilce, da kmalu pade tudi ta okraj v nemške roke. Govornik razmotriva potem tudi šolsko vprašanje, češ, da primanjkuje popolnoma slovenskih učiteljev. Če se nam pa tedaj naša deca v šolah ponemčuje, se nam v tej stiski še nikakor ne more očitati, da smo mi sami politični otročaji, kakor je rekel dr. Šusteršič na katoliškem shodu. (Klici: Sramota temu surovežu!) Tu vidite tedaj, kako ljubezen da smo našli za svoj trud v Ljubljani. (Klici: Sram jih bodi!) Toda nas ta „ljubezen“ kranjska nič ne straši. Mi upamo še vedno na zmago in se hočemo truditi z vsemi močmi, kakor nam to velela narodna zavest in sveta katoliška vera. (Viharno ploskanje in vsestransko odobravanje).

Nato je govoril g. Mandič ml. o volilni reformi in zlasti o spremembi volilnih okrajev in dvetretjinske večine. Razpravljal je jako temeljito in obširno o tem najvažnejšem vprašanju sedanje reformne procedure, od katerega itak zavisi menda, bode-li vladni načrt in toto in brez ovir sprejet od plenuma državnega zbora ali vržen v koš in s tem volilna njih glas. Tako je pa en Lah več dosegel nego vsi slovenski poslanci s Šusteršičem in njegovimi hof-rati povrh, ker se tako strašno boje obstrukcije. Kdo pa je v Ljubljani obstruiral in se drl na vse grlo? Le nikari izgovorov, ki so puhli in smešni! Tako so sedaj razmere take, da mi volilne reforme nikakor ne moremo sprejeti. Govornik nato obširno razlaga ob karti Koroške, nahajajoči se na odru, razdelitev okrajev po vladnem načrtu in načrt koroških Slovencev. Izjavi, da se koroški Slovenci prav nič ne smejo zanašati na socialne demokrate, ker so jih pred kratkim pustili na najlepšem cedilu. V sedanjem „slovenskem“ okraju pa bodo gospodarsko močnejši elementi tako pritiskali na slovenske volilce, da kmalu pade tudi ta okraj v nemške roke. Govornik razmotriva potem tudi šolsko vprašanje, češ, da primanjkuje popolnoma slovenskih učiteljev. Če se nam pa tedaj naša deca v šolah ponemčuje, se nam v tej stiski še nikakor ne more očitati, da smo mi sami politični otročaji, kakor je rekel dr. Šusteršič na katoliškem shodu. (Klici: Sramota temu surovežu!) Tu vidite tedaj, kako ljubezen da smo našli za svoj trud v Ljubljani. (Klici: Sram jih bodi!) Toda nas ta „ljubezen“ kranjska nič ne straši. Mi upamo še vedno na zmago in se hočemo truditi z vsemi močmi, kakor nam to velela narodna zavest in sveta katoliška vera. (Viharno ploskanje in vsestransko odobravanje).

LISTEK.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

„Jaz stavim vse svoje pravice, kot sin in dedič Nikolaja Kolovškega.“ je s hudobnim smehom odgovoril Adam.

„Jaz pa vso dedščino, ki jo pričakujem od svojih staršev,“ je izjavil Bosio.

„To ni ravno mnogo,“ je menila Marija Saloma. „A če doda Adam svoja škotska sokola in Bosio svojega arabskega konja — pa naj velja.“

Zdaj šele je Kristof pogledal, kaj poreče Manfreda in ostrmel je, videč, da sloni mirno in ravnodušno s prekržanima rokama ob zidu, kakor da se je ves ta pogovor nič ne tiče. V njenih očeh pa je čital očitaje: Glej, kaj si iz mene napravil; obljubila sem ti, da bom poslušna, zato molčim in trpim.

Adam in Bosio sta obenem potegnili kocke iz žepa. Smeje se jih je vrgla Marija Saloma v skodelico za igranje in je stopila k mizi, a v tem hipu se je približala gospa Katarina in je sunila v skodelico, da so kocke odletele.

„Sramuj se takega nevrednega početja,“ je ogorčeno zaklicala. „Niti največji razuzdanci v očetovi vojski bi se tako brezsrčno ne igrali z življenjem in srečo mladega dečka.“

Jezno se je zasukala Marija Saloma in z njej lastno predrznostjo zaklicala materi:

„A, kaj vas to briga — saj pri našem početju ni udeležena ljubi vaš prijatelj Bertonja.“

Gospa Katarina je spričo teh žaljivih besedi najprej zardela do las in potem prebledela, a zamogla je vendar še z odločnim povdarkom reči:

„Bertonja bi se take igre gotovo ne udeležil, ker ima boljše pojme o dostojnosti. Sicer pa velja moja beseda še vedno nekaj v tej hiši in zato prepovedujem te igre.“

„Kaj — meni hočete to prepovedati,“ je z vso strastjo in arogantnostjo zaklicala Marija Saloma. „A vedite, da si jaz ne dam ničesar prepovedati in da storim, kar hočem.“

„Vem, da delaš, kar hočeš in da so ti oziri nepoznane stvari,“ je z veliko trpkostjo rekla gospa Katarina. „Toda do tebe se tudi ne obračam, pač pa do Adama. Čuj, Adam, bodi boljši kakor je tvoja sestra.“

„Hvala vam, plemenita gospa,“ se je veselil Bosio. „Adam je res do-

ber sin; vsaj svojo mater rad sluša. Jaz pa sem zdaj rešen tekmece. Gospodična Marija Saloma — začniva igro.“

Adam je bil res odstopil, a približal se je Kristofu in mu zašepetal na uho:

„Pomagajte mi, da ne dobi Bosio Manfreda.“

Kristof je še vedno premišljeval in ugibal, kako bi rešil Manfreda, ko mu je Marija Saloma rekla:

„Ali se nečete morda vi namesto mojega poslušnega brata udeležiti igre,“ ga je vprašala porogljivo. „Če vam je sreča mila, lahko dobite nazaj tistega zvestega in udanega paža, od katerega ste se tako težko ločili.“

V tem hipu je Kristof sklenil, da usmrti Bosia še ta večer, če bi priigral Manfreda in potem je hladno odklonil povabilo Marije Salome.

„Hvala — igre se ne udeležim, ker je stava previsoka za dečka, ki sem ga lahkega srca daroval in ga več ne maram imeti pri sebi.“

Kristof bi bil v tem trenutku dal vse svoje veliko bogastvo, če bi bil vedel, kaj zdaj misli Manfreda. Ta pa ni trenula in ni niti z najmanjšo kret-njo izdala svojih čuvstev.

„Prav — začniva Bosio,“ je zaklicala Marija Saloma in pobrala kocke. „Sestra — nikar ne igray,“ je

prosil Adam, ki se je bal, da bi Bosio dobil in da bi postala Manfreda njegova.

Toda Marija Saloma se ni zme-nila za bratovo prošnjo.

„Kako bodeva igrala?“ je vprašala Bosia. „Če vam je prav, predlagam, da vrževa vsak trikrat kocke; kdor ima manj pik, je dobil. Ali velja?“

„Velja,“ je zaklical Bosio. „Začnite.“

Marija Saloma je vrgla kocke v skodelico. Pogledala je skrivaj na Kristofa in dozdevalo se ji je, da mu dela ta prizor velike muke in velike skrbi. To ji je bilo veliko zadoščenje in hitro je poklicala Manfreda.

„Stopi semkaj, moj lepi paž,“ je velela. „Saj te mora vendar zanimati, kdo bo danes zvečer tvoj gospodar. Če izgubim igro, postaneš last plemiča Bosia, če dobim igro, te darujem svojemu bratu Adamu.“

Kristof je z mrkim pogledom pre-motril najprej Marijo Salomo, potem pa se je ozrl na Bosia in na Adama, kakor bi pri nji izbiral mesto, kamor enemu ali drugemu zasadi svoj meč. Trdno je bil odločen, da ne dobi Manfreda niti Bosio niti Adam. Za Bosia mu je bilo lahko. Namenjen je bil, ga razžaliti in v dvoboju ubiti. Toda z Adamom je bilo drugače. Na Adama je moral imeti ozire, ker je

potreboval za svoje namene njegovega očeta.

„Luka ga mora zastrupiti,“ je rekel sam pri sebi in bil tako zamaknjen v svoje misli, da niti zapazil ni, kako teče igra.

„Devet,“ je zaklicala Marija Saloma, ko je vtretjič vrgla kocke.

„Devet in prejšnjih dvanaest — je skupaj enindvajset pik,“ se je veselil Adam. „Sestra ti imaš povsod srečo. Pri moji veri, če mi pride še kdaj rožni venec od biserov v roke, ga dobiš v dar.“

„Ne veseli se prezgodaj,“ je menil Bosio. „Igra še ni dobljena.“

Vzel je kocke in stresal nekaj trenutkov v skodelico in jih vrgel na mizo.

„Sedem,“ je zaklical Adam in se nekoliko prestrašil. „Nadaljuj.“

Bosio je vdružil stresal kocke in jih vrgel.

„Osem,“ je zaklical nekoliko pre-paden. „To ni več slučaj, da v igri nimam nikdar sreče.“

„Še enkrat vržeš kocke — naj se že odloči igra,“ je ves razburjen kričal Adam in govoril je vsem iz srca, zakaj igra je bila vsem razdražila živce.

Kristof je stopil k oknu, da bi ne gledal tega prizora nebrzdane strasti. A Marija Saloma ga je poklicala, naj pride zopet k mizi.

lina reforma za nekaj časa pokopana. Pojasnil je namere Nemcev, ki hočejo z dvetretjinsko večino petificirati vse to, kar so po krivici dosegli vsled nebržnosti slovenskih in zlasti slovenskih poslancev. Ta večina se mora na vsak način od Slovanov preprečiti in Bog ne daj, da bi se Poljaki dali zapeljati k grdemu koraku, da bi skočili na stran avstrijskih Nemcev in si hoteli na ta neslovenski, odurni način enkrat za vselej zagotoviti krivične pridobitve naproti Rusinom. Govornik je končal med splošnim navdušenjem s pozivom, naj se slovenski poslanci zatečejo na vsak način k obstrukciji, ker boljše nobene reforme, kakor pa reformo z omejeno dvetretjinsko večino, ki bode za vedno odstranila tiste grde krivice, katerih sedanjí vladni načrt kar mrgoli. Naj zavlada med slovenskimi poslanci prava vseslovenska zavest, naj se združijo v krepko falango, ki naj z geslom vseslovenske vzajemnosti omogoči nadaljni razvoj splošne in enake volilne pravice v Avstriji. (Viharno ploskanje in odobravanje.) Končno predlaga govornik sledečo resolucijo: Tržaški Slovenci, zbrani na javnem shodu dne 23. septembra 1906, zahtevamo najodločnejše od vseh slovenskih poslancev, naj z vsemi možnimi sredstvi parlamentarnega boja, in naj bi bilo tudi z obstrukcijo, preprečijo sprejem po koaliranih Nemcih zahtevane dvetretjinske večine pri spremembi volilnih okrajev.

Dosedaj se je zborovanje vršilo mirno. Le včasih so ugovarjali navzoči socialni demokratje, katere ugovore pa je zbrana narodna množica razburjeno zavračala.

Ko dobi besedo soc. demokrat Franc Milost, nastane velik vihar, čujejo se kliči: „Proč ž njim.“ Po daljšem prigovarjanju dr. Slavika in navzočega dr. Gregorina, se poleže jeza zborovalcev zoper tega „medklicatelja“, ki začne svoj govor z zadržilom, da so socialni demokratje v Trstu tudi dobri Slovenci. (Velik smeh, piskanje in živžiganje.) Govornik nadaljuje, da se mu mora pustiti besedo, ker mora tudi on povedati mnenja slovenskih delavcev, ki imajo pravico govoriti na tem shodu, kakor vsak drugi. (Ploskanje med soc. demokrati.) Jeza nad nami socialisti, češ, da smo brezdomovinci, je tedaj prazna. In tudi mi vemo dobro, da ima vladni načrt veliko grdih krivic. Toda vse naenkrat se ne da nikjer in likdar doseči. Tudi mi socialisti imamo vse polno želj, ki se nam to pot ne izpolnijo. Pomisliti pa je, da se v politiki hodi kakor po stopnjicah. (Soc. demokrati: Tako je!) In kdor stanuje v tretjem nadstropju — kakor mi — mora dolgo hoditi po stopnjicah, predno doseže svoj cilj. (Kliči: Dobro. Tako je.) In kdor je lačen, se gotovo ne bode branil, če

„Kaj vas nič ne zanima, kdo dobi igro in Manfreda?“ ga je vprašala pikro.

„Ne, plemenita gospodična. Take zabave sploh niso po mojem ukusu.“

„Šest“ — je v tem trenutku zavpil Bosio, ki je bil vrgel kocke — „petnajst in šest je enindvajset.“

„Igra se začne znova,“ je zakričal Adam, ki ga je bila strast popolnoma prevzela. „Sestra — začni.“

„Ne,“ je odgovorila Marija Saloma. „Igra je končana. Oba imava enako pik — nihče ni dobil, nihče izgubil. Naj obdrži Bosio kar je stavil, jaz obdržim Manfreda.“

Marija Saloma je bila od razburjenja tako iz sebe, da je kar zbežala iz sobe. Krištof je porabil ta trenotek občne zmešnjave, da je tiho vprašal Manfreda:

„Kaj bi bila storila, če bi bila postala last Adamova ali Bosiova?“

„Služila bi mu bila, kakor Mariji Salomi — zakaj obljubila sem, da bom zvesto izpolnjevala tvoja naročila, naj mi bo kdorkoli gospodar.“

Te besede so Krištofu razodele, da se hoče tudi Manfreda maščevati, ker jo je tako kruto in brezobzirno žrtvoval svojim namenom. Sprevidel je Krištof, da se mora na to pripraviti, ali svojega namena ni uresničil, ker ni utegnil. (Dalje prih.)

se mu ponuja malo juhe, marveč hvaležen bode za vsak požirek.

Mi Slovenci smo lačni reveži. In sedaj dobimo namesto 15 kar 23 poslancev. To je vendar velikanski korak, katerega se ne smemo braniti. Sicer je res, da so pri tem koroški Slovenci hudo tepeni. Ali o smrti se jim naj nikar ne sanja. Saj tudi v Trstu Slovenci niso imeli po smrti Nabergojeví svojega parlamentarnega zastopstva. Pa so vseeno živi in kako so živi. (Tako je.)

Mi socialisti presojamo vso stvar tudi s socialističnega stališča. Ali vkljub temu, da vlada ravnotako malo ljubi nas socialiste kakor Slovence, vkljub temu, da nas je ravno tako razmesarila po večjih krajih, vendar za sedaj hočemo potrpeti in smo odločno zoper vsako obstrukcijo. (Kliči: Sramota, ven ž njimi, brezdomovinci.)

Zategadelj bodemo glasovali tudi zoper resolucije.

Dr. Rybář se, splošno pozdravljen, obrne v kratkih besedah do socialnih demokratov. Pravi, da mu je drago, slišati tudi socialistične glasove na tem shodu. Kakor pa mi puščamo vsakemu svoje mnenje in vsakemu damo besedo, tako si pa tudi nikakor ne pustimo jemati svojega mnenja. Socialna demokracija ima veliko ljubezen do volilne reforme. Tudi mi smo jo imeli svoj čas. Ali radi tega še nismo prisiljeni vzeti vse, kar nam je vlada odkazala in ponudila. Saj tudi socialisti ne vzamejo vsake drobtine z vladne mize, marveč se njih papež dr. Adler sedaj trudi, da pridobi kolikor največ za svojo armado. Zakaj se tedaj čudi kdo nam Slovincem, če nočemo igrati samo ponižne sluge pred visoko „pravično“ vlado. Naša dolžnost, pa tudi naša pravica je, da govorimo jasno in glasno. In dolžnost vsakega Slovence posebej je, da se potegne za svoje brate in rojake na Koroškem. Potegniti pa se moramo z vsemi sredstvi in tudi z obstrukcijo, katere se vlada boji kakor se je zbal tudi generalnega štrajka, s katerim so žugali socialisti in s katerim so spravili volilno reformo v svet. Žuganje tedaj pomaga, in tudi če pride od druge strani nego socialne demokracije. Kdor ne vidi velike nevarnosti na Koroškem, ta sploh nima smisla za politiko in naj nikar ne govori o parlamentarizmu. Kakor pa socialisti delajo na vse kripelje za svoje parlamentarno zastopstvo, tako se morajo in smejo tudi Korošci boriti za svoj politični obstanek do zadnjega izdihljaja. In mi vsi obmejni Slovenci stojimo ua njihovi strani in zahtevamo, da se pograbi po obstrukciji in vrže vsa volilna reforma, ako se ne ugoti nad vse pravičnim željam naših koroških bratov. Zaradi tega pa naj nas socialisti nikar ne zmerjajo z izdajalci splošne volilne pravice. Rajši naj bi „pravični“ socialisti porabili svojo moč in pomagali tudi Slovincem v boju za njih pravice, namesto da bi vedno le hodili za nemške krivice in privilegije v ogenj. (Viharno ploskanje, socialisti ugovarjajo, hrup in vrišč.)

Potem, ko je socialist Regent zahteval od svojih sodrugov, naj vsi kompaktno, kakor je rekel, glasujejo so per resolucije, so bile le-te z velikanskim navdušenjem sprejete od vsega shoda, izvzemši kakih 30 razkačenih socialistov. Občinstvo je še enkrat napravilo presrčno ovacijo poslancu Grafenauerju in se jelo počasi razhajati. Vsak čas pa je zagrmel še kak klic: Fej kranjski klerikalni bandi! Fej Žlindra! Proč z dr. Šusteršičem!

Tako se je vršil in končal lepi in važni shod.

Demonstracije v Trstu.

V Trstu, dne 22. sept. 1906.

Ves ta teden vlada v Trstu pravo — predpustno življenje. Jedva se ti dobro stemni, pa prilezejo iz vseh kotov in krajev razne poulične „armade“ pred magistrat, kjer se začne vpitje in živžiganje in odkoder se potem nadaljuje po korzu in bližnjih večjih ulicah. Tako se zberejo v znani kavarni „Al Municipio“ najnesramnejši iridentisti — po največ

nasluhenci s magistrata — med tem ko se pred kavarno postavijo v „Reih und Glied“ takozvani „patriottici“ ali še rajši imenovani „lecapiotici“ neka čudna zmes mladih avstrijskih patriotov, samih laških mladeničev ki ima namen na ulici preganjati tržaško kamoro in iridento. Včasih se prikazujejo tudi še odlomki sicer bolj resnih socialistov. In potem se začne živžiganje, tulenje in kričanje: Viva l' Italia, Viva l' Austria, abbasso l' Austria, viva il socialismo i. t. d. Vse prek tedaj kriči in tuli, dokler ne poseže vmes policija in ne razžene te bojne trume, ki so vsak čas pripravljene k spopadu...

Kakor rečeno, traja že ves teden ta večerni in politični karneval v Trstu. Odkar se je namreč vršil tukaj dijaški shod, na kojega je sicer došlo nekaj laških dijakov iz Istrije in Dalmacije, za kojega pa se pravzaprav živ krst v Trstu ni zmenil, ni več miru. Že v soboto ob prihodu teh dijakov se je govorilo in šepetalo, da se hočejo iridentisti maščevati radi Reke in Zadra in da hočejo napasti „Narodni dom.“ Toda iridentisti je stvar premislila ter je rajše v nedeljo razgrajala in kričala po ulicah. Te iridentovske demonstracije so našle takoj svoj odmev in takoj so prikorakali tudi „avstrijski patriotje“ in zavzeli pred iridentovskim brlogom, kavarni „Al Municipio“ bojno pozicijo, nakar so se izvršili znani spopadi in spopadki.

Kakor v nedeljo tako je tudi v ponedeljek okrog 8. ure zvečer začelo mrgoleti okrog večkrat imenovane kavarne, ki je imela še od prejšnjega dne sem nekaj razbitih šip. Ta večer so bili „patriottici“ nastopili v večini in pozdravljali tekem večera z najrazličnejšimi kriki a la: Viva Trieste austriaca, Viva Francesco Giuseppe, abbasso Vittorio Emanuele i. t. d., v kavarni zbrano iridento — ter jo ometovali s polento. Le-ta je seveda začela takoj odgovarjati. In vsled vedno večje živahnosti je morala poseči vmes policija, ki je iridento potisnila nazaj in notri v kavarno, dočim so avstrijski navdušenci ostali zunaj na trgu. Menda ni bilo dovolj policije na licu mesta in se tedaj ni dalo drugače postopati v že precej kritičnem položaju.

Vsled tega postopanja policije pa je nastal ogenj v strehi. Vsa kamora, vesoljna iridenta je raz sebe in bljuje po tukajšnjih listih zoper tržaško policijo svoj žolč, češ da je pri ponedeljski demonstraciji postopala pristransko, da je pustila „patrijotom“ proste roke in prosto pot, medtem ko je laško gospodo potisnila v kavarno i. t. d. i. t. d.

Pa ne samo po časnikih, marveč tudi na drug način je poskusila iridenta ohladiti svojo vročo jezo nad tržaško policijo, ker je bila itak upejlana najstrožja preiskava radi denunciacij po listih. In zgodilo se je, da je dr. Venezian, podžupan tržaški in poglavar vse iridente na avstrijskih tleh, letel nad policijsko ravnateljstvo naravnost nad dvornega svetnika Manussija in ga — če tudi ne direktno — oštel radi postopanja policije. Pa tudi to še ni zadostovalo. Poleg Veneziana pridrl je nad policijsko ravnateljstvo tudi znani Mazorana, znan najbolj pod imenom „Maestro mura-tore“ in poleg tega tudi tržaški državni poslanec. In tudi on je energično protestiral nasproti Manussiju, očitajoč mu posredno, da je policija sama s svojim postopanjem demonstrirala zoper laško tržaško meščanstvo.

Človek bi utegnil misliti, da bi bila zadostavala ta dva protesta. Ali temu ni tako. Tudi laški generalni konzul baron Squitti je moral seveda poseči vmes in se je radi teh čez vse smešnih predpustnih demonstracij oglašil naravnost pri tržaškem namestništvu, kjer je „v imenu laškega kraljestva“ protestiral zoper tržaško policijo in se pritoževal napram grofu Schaffgotschu čez njeno pristranost i. t. d.

Tako so iz otročjih demonstracij, ki so jih tržaški laški smrkvoci uganjali med seboj, naenkrat izrasle politične in diplomatske afere, ki se popisujejo sedaj po vseh laških časo-

pisih z nekakim zadovoljstvom in ponosom.

In to je, radi česar smo se tudi mi doteknili teh smešnih dogodljajev. Nam Slovincem je pač desetkrat vse jedno, kaj da počno ti laški „monelli“ med seboj in radi nas traja lahko ta poulični in politični karneval celo leto. Tudi za njih vpitje nam ni mar in naj se glasi „eviva l' Italia“ ali „morte all' Austria“ in kakor koli hoče. Vse to naj zanima edino le policijo, ki pa postopa s to tržaško mularijo še vse premilo. Če se ima na pr. v Ljubljani goditi kaka še tako nedolžna manifestacija, se hitro konsignira celo orožništvo iz vse ljubljanske okolice, ki postopa kakor smo videli, z vso strogostjo. Tukaj v Trstu pa rogovilijo, kakor rečeno, že od sobote sem predpustne prikazni in pošasti po mestu. Ali do sedaj se še ni posrečilo cenjeni tržaški policiji, pregnati te razgrajče in postopače; kajti o kaki resni demonstraciji niti govora ne more biti. In zakaj? Raditega, ker je prepopustljiva ta preljuba tržaška policija in ker ne pozna edino pravilne stroge mere zoper tržaško kamoro in od nje najete in plačane razgrajče.

Sedaj pa se jej je grdo izplačala ta ljubeznivost in ta popustljivost. In le to edino se nam zdi na celi tej stvari prav težko razumljivo, kako da je policijski ravnatelj Manussi mogel tako preprijazno sprejeti dr. Veneziana in mu zagotoviti vse polno oproščenj zajedno s hudim obžalovanjem vseh dogodkov! In tudi nastop grofa Schaffgotscha nasproti laškemu konzulu je bil gotovo premehak in preveč poln opravičb in obžalovanj. Kje pa smo pravzaprav? Kaj pa ima dr. Venezian iskati pravzaprav pri državni policiji? In kaj ima laški konzul opraviti pri avstrijskem namesniku, če se nekaj laških demonstrantov v Trstu poprime med seboj? Po našem mnenju je ta nastop skrajno nesramna ingerenca iridentovskih „capi“ tu v Trstu in radi tega bi morala gg. Manussi kakor tudi Schaffgotsch —, če tudi v rokovicah —, tem nepoklicanim pritoževalcem to edino, pravo stališče pošteno pojasniti. Tako pa bode ta tržaška komora, ki dobiva vedno večje denarne podpore iz blaženega kraljestva, avstrijskim oblastvom, ki se ji s Hohenlohem vred povsod klanja, — Bog ne daj da bi se zamerila — v istini zrastle čez glavo. Prav v dobrem spominu nam je še, s kako prepotenco se je po umoru ranjke cesarice Elizabete, — ko so se v tržaški slovenski okolici začela pojavljati sovraštva zoper Lahone, zlasti zoper takozvane „regnicoli“, — vozil naokrog laški generalni konzul ter „inspiciral“ postopanje avstrijskih orožnikov in redarjev! In če se pomisli, da se včeraj pri slavnosti spomina na 20. september v Rimu na trgu Porta Pia med slavnostnim govorom začul neki glas „Viva Trento e Trieste,“ potem se ta strahovita vljudnost avstrijskih oblastij napram iridenti tu v Trstu še veliko težje razume. Viva l' Austria!

Volilna reforma.

Dunaj, 24. septembra. Današnji seji odseka za volilno reformo so prisostvovali ministri Beck, Bienert, Dzieduszycki in Pacak. Nadaljevala se je podrobna razprava o § 17., ki govori o sestavi volilnih komisij. Prvi govornik je nastopil posl. dr. Tavčar, ki je razpravljao o določbah tega paragrafa z ozirom na kranjske razmere ter je stavil celo vrsto spreminjevalnih in dodatnih predlogov. Razvnela se je daljša debata. Govoril je tudi minister baron Bienert, pobijal je dr. Tavčarjeve spreminjevalne predloge ter predlagal, naj se vladni načrt sprejme nespremenjen. Njegovi prošnji se je tudi pri glasovanju ugodilo. Tudi §§ 18 do 22 so bili po daljši debati sprejeti v obliki vladnega načrta. Ti paragrafi imajo določbe o članih volilnih komisij, o volitvi predsednika

in o sklepih in odredbah volilnih komisij.

Revizija ustave.

Dunaj, 24. septembra. Pododsek, ki se je sestavil na predlog poslanca Starzynskega ter se imenuje „avtonomijski odbor“, je pričel danes svoje posvetovanje. Poslanec Starzynski je razložil in utemeljil svoje avtonomistično stališče ter predlagal le dva dostavka k § 12. drž. osnovnih zakonov. — Posl. Sayfert je predlagal dalekosežnejše predloge, ki imajo federalistični temelj. Po njegovem predlogu bi se naj vse šolstvo, razen vseučilišč, podredilo kompetenci deželnih zborov. Vsi nemški člani, razen drja. Tollingerja so govorili proti predlogu. — Ministrski predsednik baron Beck je izjavil, da nima vlada nič proti temu, ako se določijo meje med državnim in deželnim zakonodajstvom, toda v ustavi samini ne pusti ničesar spreminjati. Ako bi se skušalo spremeniti državne osnovne zakone, videla bi v tem vlada veliko nevarnost, da se volilna reforma zavleče, ki se kot nujna glavna naloga ne sme niti trenutek pustiti iz oči.

Cesarjevo prehlajenje.

Dunaj, 24. septembra. Cesar je prišel iz Išla ravno tako, ako ne še bolj prehlajen, kakor je odšel tja. Sedaj ostane v Schönbrunnu ter ne pride na dvor. Niti pri solnem vremenu ne gre na izprehod. Vsled kartarja v grlu duši cesarja hud kašelj, ki pa baje že pojema. Avdijence so odpovedane za ves mesec. Prvotno je nameraval iti cesar v kako južno zdravilišče, a namero je opustil z ozirom na pričetek politične sezone.

Politični položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 24. septembra. Prihodnji četrtek ali petek se vrši ministrski svet, ki določi državni proračun za leto 1907. Skupne potrebščine bodo znašale 20 milijonov kron več kot lani, toda ker so tudi dohodki proračunjeni mnogo višji, se potrebščine popolnoma pokrijejo. Vendar bo vlada pri tej priliki sprožila vprašanje o potrebi novih davkov. V prvi vrsti pride v poštev zvišanje davka na žganje, kar pa je odvisno od tega, kako iztečejo nagodbena pogajanja med Avstrijo in Ogrsko.

Ogrska vlada namerava prihodnje leto zahtevati večje število rekrutov, da ustanovi že prihodnje jesen brambovsko artiljerijo. Obenem se baje tudi ustanovi na Ogrskem tovarna za topove. Za sedaj se pri vsaki brambovski diviziji ustanovi po ena topniška baterija.

Turčija mobilizuje.

Sofija, 24. septembra. Vkljub zanikanju je vendar le resnica, da je Turčija ukazala mobilizovati tretji armadni voj (Solun). Orientalski železnici je vlada že naznanila, naj se pripravi na večje vojaške transporte.

Sultan ima raka.

Dunaj, 24. septembra. Zdravniki, ki so bili poklicani k sultanu, so takoj spoznali, da ima sultan raka, in sicer v hrbtenjači. Operacija je nemogoča, ker so načete že ledvice. Vendar neposredne nevarnosti ni za sultanovo življenje, dasi je ozdravljenje izključeno.

Dogodki na Ruskem.

Napadi na Peterhof.

Petrograd, 24. septembra. Govori se, da so našli v parku Peterhova podzemski rov. Mnogo oseb so zaprli. Celó noč razsvetljujejo dvor in okolico z velikimi projektorji ter preiskujejo vse kotičke. Novi poveljnik palače vodi osebno vse varnostne priredbe. Dvorsko služničad je dal internirati do konca preiskave. Ponoči je baje nekdo streljal na poveljnika palače generala Dedjulina, a ga ni zadel.

Načelnik finske rdeče garde zaprt.

Berolin, 24. septembra. V Stokholmu so prijeli načelnika finske

ruče garde, Lusta in dva njegova zaupnika. V hiši, kjer so jih prijeli, je našla policija celo tovarno za bombe. Tudi so našli pri aretovanih važne dokumente.

Strahovlada v Siedlcach.

Varšava, 24. septembra. Vojaške oblasti so zaradi punitov postavile dva žida pred vojno sodišče ter so ju dve uri pozneje že ustrelili. — Kozaki so obkolili neko delavsko hišo, v kateri so revolucionarji izdelovali bombe. Revolucionarji so streljali na vojake. Vojaki so seveda streljali nazaj ter ubili šest delavcev.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. septembra.

— **Osebnost.** Evidenčni eleve g. Josip Borovansky v Ljubljani je resigniral na svojo službo.

— **Korotanijado** imenuje večerajšnji „Slovenec“ porogljivo požrtvovalno delovanje onih, ki se trudijo da bi zabranili vnebovpijočo krivico, ki jo hoče zadati koroškim Slovincem vladna predloga v volilni reformi. Ves slovenski narod na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in na Kranjskem z edino izjemo onih kilmavcev, ki stoje pod absolutno komando izdajalca dr. Šusteršiča, se je izrekel za to, da se mora storiti vse, da se prepreči krivica, ki se hoče zadati koroškim Slovincem v volilno reformo in povsodi, kjer še bijejo rodoljubna srca, se čuje samo en glas, naj se z vsemi sredstvi skuša preprečiti taka volilna reforma, ki bi ne uvaževala upravičenih zahtev obmejnih Slovincem. Strankarski oziraj naj se podrede splošno narodnim, ta klic se razlega povsodi po vseh slovenskih shodih na Koroškem, Štajerskem in Primorskem. Pričakovati bi torej bilo, da bi vsakdo, ki misli in čuti narodno, vpošteval te kategorične pozive celokupnega naroda in da bi se vsi Slovenci združili v enotno falango, ki bi si napisala na svoj bojni prapor: Obmejni Slovincem pravico! In res vsi dobromisleči, narodni Slovenci se združujejo k skupnemu odporu proti nečuvnemu atentatu, ki se hoče izvršiti na slovenskem narodu z vladno volilno reformo, samo stranka, ki vedno razglaja, da je suverenost naroda najvišje načelo in da se je treba volji naroda vselej brezpogojno pokoriti, se ni malo ne ozira na obupne klice celokupnega naroda, marveč stoji cinično ob strani narodnih sovražnikov in jim pomaga prestiti ono vrh, ki se ima vreči okrog vratu koroškim Slovincem. Škandal, daleč smo že prišli, da se sme list, ki se po krivici imenuje slovenski, nekaznovano posmehovati onim, ki so posvetili svoje moči, da rešijo koroške brate pretečega jim narodnega pogina, in imenovati rešilno delovanje komediantstva! Toda plačlini dan bo prišel tudi za one ljudi, ki sedaj pod krinko narodnih demokratičnih koristi opravljajo rabeljsko službo vladnega in nemškega krvnika na koroških Slovincih! Prišel bo čas, ko se bo pred slovensko javnostjo razkrilo, da so bili oni ljudje, ki so delali na Slovenskem za krivično vladno volilno reformo, samo o plačani agitatorji in hlapci vlade, ki bodo, čim se posreči vladno reformno delo, v plačilo za to, da so izdali slovenske narodne interese nemškemu molohu, prejeli sijajno plačilo — visoka odlikovanja za-se, za stranko pa najrazličnejše umazane bonifikacije! Toda zaslužen povračilo s strani slovenskega naroda jim ne odide! Ljudje, ki že v nervozni pohlepnosti in nestrpnosti stegajo roke po redovih, ki vise nad njihovimi glavami za slučaj, da se srečno spravi pod krov volilna reforma, ne morejo spraviti iz ravnotežja poštenega rodoljuba, ki so mu narodni interesi nad vse, strankarske koristi pa samo postranska stvar, ako mu tudi očitajo „politično komediantstvo“ in politične „korotaniade“! Posvečeni redakterji pri „Slovenca“ si naj to zapomnijo!

— **Socijalno demokratiška švadronija.** „Massenhaft besuchte Volksversammlung“ je bil nedeljski shodek soc. demokratov v Ljubljani, tako je telefoniral sodrug Kristan

v Arbeiter Zeitung, odkoder so pozvali to švadronijo tudi drugi nemški listi. Ako zadostuje 200 oseb, da je shod „massenhaft“ obiskan, nimamo nič proti takemu pojmovanju. Značilno pa je, da poročilo o shodu z enako slastjo premlevajo klerikalni, nemško-nacionalni in soc. demokratični časopisi, a to le zaradi neljube jim osebe dr. Tavčarja, ki so ga poleg „Slovenca“ tudi v „Arbeiter Zeitung“ in v graški „Tagespost“ obesili za firmo klavrnemu shodu. Edino napis „Gegen Tavčar“ je vlekel, da je sploh kdo čital poročilo. Privoščimo združenim klerikalcem in soc. demokratom to nekrvavo daritev. Za njihovo združeno bevskanje se dr. Tavčar gotovo ravnotako malo zmeni, kakor za Kristanovo telefonično vest, da med volilci že baje kroži poziv na dr. Tavčarja, naj odloži mandat, da bo pokazala Ljubljana, kako je za splošno volilno pravico. Tako razboriti ljubljanski volilci so — Kristan, Štefe in Moškerc. Sicer pa le na dan s pozivi, demonstracijami in drugimi justifikacijami, s katerimi grozi demokratsko-klerikalna alianca.

— **„Slovenec“** prinaša o vsaki malenkosti, o vsakem še tako neznanem dogodku dolgeveze notice in članke. V nedeljo je pa priredilo politično društvo „Edinost“ v Trstu velik sijajni shod, na katerem se je razpravljalo o volilni reformi, toda o tem shodu poroča „Slovenec“ z 18 vesticami! A še to poročilo je netočno in zavito. Škofovo glasilo ne omeni niti z besedico, da so tržaški Slovenci obsodili njegove in njegovih gospodarjev napade na rodoljubno delovanje koroških Slovincem, molči o resoluciji, v kateri se izreka nezaupnica Šusteršičevemu klubu radi njegove popustljivosti glede vitalnih interesov koroških Slovincem in se niti ne dotakne resolucije, ki pozivlja jugoslovanske poslance k obstrukciji, ako bi se hotela določiti dvotretjinska večina za spremembo volilnih okrajev. Zakaj „Slovenec“ o vsem tem previdno molči, ni težko uganiti! Katoliški njegovi backi ne smejo vedeti, da obsoja ves slovenski svet, ves slovenski narod izven Kranjske postopanje dr. Šusteršiča in njegovih pajdašev v zadevi volilne reforme, ker se je bati, da bi se sicer tudi njim odprle oči, da bi javno jeli revoltirati in se puntati proti absolutnemu gospodstvu narodnega izdajice dr. Šusteršiča in objestne njegove klike. O, saj se dobro poznamo!

— **Politično zborovanje.** V nedeljo, dne 30. septembra t. l. je sklican politični shod v gostilni g. Goričarja (na pošti) v Mozirju ob treh popoldne. Govoril bode državni poslanec dr. Voušek o gospodarskem vprašanju in volilni reformi.

— **Slovinci v Ptuj** imajo sedaj izreden užitek. Prosluli J. Ornig noče tožiti „Arbeiterwille“ radi tega, ker se mu očita, da so njegovi podrepaniki in prijatelji sami ljudje dvomljive vrste, ampak se opira v „Marburger Zeitung“. Neki profesor tukajšnje deželne gimnazije piše v zaščito Orniga dolgeveze članke v ta list pod naslovom „Pettauer Aphorismen“. V teh člankih ni ničesar stvarnega ali resnično podobnega. Edino to korist imajo ti članki, da javnost natanko izve imena tistih Nemcev v Ptuj, ki so Ornigovi nasprotniki in neprijatelji. Imenovani profesor — mimogrede tudi vzgojitelj mladine — jih pita z razložiteljimi psovskami ter jih deva v zvezo s „Slovenskim Narodom“, dr. Brumnom in drugimi slovenskimi pristaši. Kar ta profesorski dopisun v svoji razgreti domišljiji maže in laže, je skrajno smešno in neumno. Dr. Brumnu se očita, da ga vsakdo lahko imenuje denuncijanta. Kdor imenovanega gospoda osebno pozna, ve, kaka zlobnost tiči v tem. Sicer pa, če taki ljudje, kakor so Ornigovi podrepaniki, ki jih Nemoi v „Arbeiterwille“ sami primerno kvalifikujejo, skušajo koga sramotiti, je umevno, da se pošten človek s tako bando ne boje pri sodišču bavit ali celo tožaril. Tako svojat je primerna Ornigu in njegovemu žurnalističnemu hlapcu. Ta profesorski „mazač“ pa se zaganja tudi v „Slovenski Narod“.

Seveda odkar J. Ornig in njegov „leibadvokat“, dr. pl. Plachki, nista mogla spraviti „Slovenski Narod“ pred mariborske porotnike, njima dopisev v tem listu ne ugajajo. J. Ornig je po dogovoru z dr. Ig. Pevetom, ki je nadsodnik pri o. kr. deželnem nadsodišču v Gradcu in ki je njegov pravi monter, v deželnem zboru v Gradcu bombastično naglašal, da pričakuje od dr. Tavčarja, kot takratnega odgovornega urednika, da se ne bo skrival za poslušala imuniteto, ker je vedel, da bode nadsodišče v Gradcu delegiralo mariborsko poroto. Dr. Ivan Tavčar se res ni skrival za poslansko imuniteto; toda pogumni J. Ornig ni ostal mož beseda; pozneje, ko je dr. Ignacij Pevetz in z njim celo nadsodišče dobilo velik nos od najvišjega kasacijskega sodišča, ki je delegacijo kot nezakonito razveljavilo, je J. Ornig v sporazumu z dr. Ign. Pevetom tožbo brez vsakega zadoščanja umaknil, ker se je dr. Ignacij Pevetz zbal, da bi njegovo zahrbtno hujskanje in rovanje pred ljubljanskimi porotniki prišlo v pravo luč. Tako spletarijo pri nas ces. kr. deželnega nadsodišča svetniki! Sedaj pa vprašamo slovensko javnost: Ali se je čuditi, če slovenski pravniki, če so le količkaj značajni, nočejo stopiti v sodno službo. Dr. Ignacij Pevetz in njegovi uradni tovariši takširajo slovenske pravnike, praktikante in avskultante, ne po zmožnosti, ampak po strankarskem političnem in narodnem mišljenju. Iz te zagate pa ni drugega izhoda, kakor ustanovitve deželnega nadsodišča v Ljubljani za vse slovenske pokrajine. Če bode ta opravljena zahteva enkrat izpolnjena, bodo ponehale pritožbe o pomanjkanju slovenskega sodnega naraščaja. Nihče nima zaupanja do sodnika druge narodnosti; istotako tudi nima noben mlad jurist zaupanja do predstojnikov druge narodnosti in drugega političnega naziranja. V tem tiči jedro stvari. Vsi drugi sirenski in omamljivi glasovi so brez uspeha. To naj uvažujejo naši poslanci dr. Ploj, dr. Šusteršič in tutti quanti. Opetovano smo jim klicali: hic Rhodus, hic salta. Toda vselej zaman! Dosedaj še dr. Ploj ni dokazal, da se je v tem oziru resno potrudil v to svrhu, da se te neznosne razmere predrugačijo. Izgovor, da grof Gleispach telefoničnim potom vsak korak prepreči, je sedaj po smrti grofa Gleispacha odpadel in ostal brezpomemben. To, kar dr. Ploj, sedaj kot načelnik volilnega odseka dela, ne da bi se brigal za narodne interese, pa obsojajo vsi razsodni obmejni Slovenci, ker je to vsemu slovenstvu v kvar.

— **Okrajni komisar extra statum.** „Soča“ piše: Kakor poročamo na drugem mestu, je imenovan namestništveni koncipist V. Treo v Sežani okrajnim komisarjem ekstra statum. — To imenovanje je pač presenetljivo — ker je sledilo kmalu po brezobzirnim nastopanju koncipista Treota proti slovenski zastavi na Krasu povodom otvoritve nove planinske železnice ter za vse obsodbe vrednem ravnanju s kraškimi župani. To imenovanje se smatra za pohvalo in plačilo namestništvenemu uradniku, ker se je pokazal pravega birokrata in neprijatelja Slovincem. To je še toliko ločitneje, ker je imenovan extra statum. Niso mogli čakati, da bi bil avanziral po redu, ampak extra statum je imenovan. Prav mudilo se je na tržaškem namestništvu dati s tem imenovanjem brco Slovincem! Cel Kras je bil ogorčen radi nastopanja Treotovega, v časopisih je bilo v najostrejšem tonu ožigosano Treotovo ravnanje — sedaj pa ga je javno plačalo namestništvo z imenovanjem komisarjem extra statum. To je naravnost izzivanje Slovincem in žaljenje. Kdor postopa grdo s Slovenci, kdor jih žali in zaničuje, ta ima še vedno v naših deželah neverjetnosti za to mastno nagrado. Kaj tak veter bo vel odslej iz namestništvene palače v Trstu, v kateri reziduje „rdeči princ“? Kaj pravijo k temu naši poslanci?

— **Kako znaje lagati!** Ker smo prijeli „Slovenca“, zakaj da ne zine niti besedice o predstavah Kristusovega trpljenja v „Mestnem domu“, dočim je Uferinijevem čarovništvom v

„Unionu“ posvečal cele plakte reklame, odgovoril je ta katoliški poštenjak v tejle prekrasni slovenščini; „Od ravnateljstva gledišča v „Mestnem domu“ smo bili naprošeni, nikakih recenzij pisati o tem podjetju, dokler ni definitivno urejeno. Slike in prizori iz življenja našega Zveličarja, so še le v četrtek bile uvedene v spored, ker podjetje ni imelo v Ljubljani istih na razpolago, nego so iste rabili v Trstu, kjer so iste imele privlačno silo.“ Kolikor besedi, toliko laži. Pred vsem se mora pribiti, da so se slike iz Kristusovega življenja predstavljale že v torek in jih je videl „Slovenec“ urednik Moškerc, ki je pa pravil, da je bil prigan k tej predstavi! Tega dne je bil program že popolnoma urejen in če se je podjetništvo tega dne priporočalo nam za kolikor mogoče dobro priporočilo, nas ne bo nihče preveril, da bi bilo isto podjetništvo „Slovenca“ naprosilo, naj ne prinaša nobenih recenzij! Dejstvo je in ostane: ker ni bil kinematograf v „Unionu“, ga je „Slovenec“ dosledno preziral in morda ni neopravičen naš sum, da ga je „Slovenec“ prezrl, ker je bil kod drugod naprošen in plačan, naj ne piše o njem nikakih recenzij.

— **Na dopust za pol leta** je šel ravnatelj kranjske gimnazije Josip Hubad. Nadomestoval ga bo prof. dr. Perne.

— **Iz justične službe.** Gospod Ferdinand Perhavec, višji pisarniški oficijal pri dež. sodišču v Trstu, je imenovan za pisarniškega ravnatelja pri višjem deželnem sodišču tržaškem.

— **Vojaška vest.** Narednik Pavel Černe ljubljanskega brambovskega je postal brambovski okrajni narednik pri celovškem brambovskem polku.

— **Iz veterinarske službe.** Okrajni živinozdravnik Al. König je premeščen iz Kočevja v Ljubljano in dodeljen veterinarstvu oddelku pri dež. vladi.

— **Davčna vest.** Davkar gospod Josip Kavčič, ki je dodeljen okrajnemu glavarstvu v Ljubljani, je stopil v začasni pokoj.

— **80letnica L. Svetca.** Iz Litije se nam piše, da slavi g. notar Luka Svetec svojo 80letnico šele 8. oktobra t. l., s čimer popravljamo svojo tozadevno notico, priobčeno v sobotni številki.

— **Restavracija v „Narodnem domu“ v Ljubljani.** Gospod A. Bogovič, prevzame pač hotel „Liburnija“ v Opatiji, a šele 15. oktobra t. l., ni pa izključeno, da obdrži tudi restavracijo v „Narodnem domu“, kjer še sploh ni niti odpovedal.

— **Konkurz.** Deželno sodišče razglasa konkurz nad premoženjem Dragotina Seliškara, trgovca z mlekomo v Ljubljani.

— **Iz Moravc** se nam piše: Pri nas spimo. Solza veselja zablišči človeku, ko bere, kako po nekod napredujejo. Pri nas pa je ravno narobe: nazadujemo. Tega je v prvi vrsti kriv reakcionarni terorizem hiarhije in pa slabo vodstvo občine. Oboje je klerikalno, zato nima smisla za avtoriteto domače soske. Šele potem moremo razumeti, zakaj se je Vegova slavnost vršila tako žalostno. Klerikalci niso upali oficijelno nastopiti, zato so se poskrili! To so ideali črne klike! Delo in napredek sovražijo, a ljubijo le svoje globoke žepe. — Bili so pri nas boljši časi, ko so vodili občino naši možje. Takrat je zacvetelo mnogo koristnega, na kar so narodno napredni možje lahko ponosni. Kaj so pa storiili sedanji obč. očetje?? Ti stojijo praznih rok pred nami. Pozabili pač niso na svoje interese, radi katerih so ustanovili „kaso“ v kaplaniji, kateri načeluje izdajalec narodnonapredne stranke. Ta „kasa“ nima za kmetski razvoj nikakega pomena, pomilujemo le zaslepljenje, ki ne vidijo anomalnosti, s katerimi jih hočejo nasprotniki pridobiti. Zato želimo res boljših časov. Ti se nam bližajo, nove obč. volitve trkajo na duri. Zdaj je čas, da se rešimo frivolnih sovražnikov napredka. Torej na delo in moč klerikalcev bo strta!

— **Ubila se je** na Hudem vrhu pri Ložu enoletna hčerka posestnika Jakoba Turka, ko je prišla h kletnim vratom in padla po strmih kamenitih stopnjicah.

— **Ponarajeni bankovci.** Pri posestniku Martinu Grmu, pri katerem se je našel, kakor smo že poročali ponarejen denar, se je včeraj v nedeljo zopet ponovila hišna preiskava. Našli so v hlevu še 76 ponarejenih bankovcev; skriti so bili v hlevu v postelji.

— **Smrt pljanca.** 80letni pastir Tomaž Anderle v Kupljeniku pri Radovljici se je do smrti napil žganja. Po noči je padel s postelje in se tako potolkel, da je že čez par ur umrl.

— **Planšarska koča pogorela.** Na takozvani „Lahovi planini“ je pogorela planšarska koča posestnice Neže Lavtižarjeve iz Srednjega vrha pri Kranjski gori. Škode je 400 kron, zavarovalnina pa 600 K.

— **Nesreča.** Vlak št. 16, ki pripelje ob 1.42 popoldne iz Trsta na Jesenice, je 24. t. m. na postaji Jesenice povozil 52letnega starega železniskega delavca Jožefa Prosenca, ki je bil takoj mrtev. Doma je bil iz Vogelji pri Kranju.

— **Nemški izgredi proti mirnim slovenskim izletnikom.** „Domovina“ piše: Včeraj, to je v nedeljo sta napravili „Slov. del. podp. društvo v Celju“ in „Pazniško in del. podp. društvo v Trbovljah“ izlet v Laško, da si ogledata tamošnjo delniško pivovarno. Ko so si izletniki ogledali to industrijsko podjetje ter so se začeli vračati iz tovarne, se je bilo že zbralo precejšnje število barab, kateri so čakali, oboroženi s koli, za plankami in vogali na slovenske izletnike. Počakali so iz previdnosti tako dolgo, da je bila večina že odšla ter so napadli šele zadnje. A tudi ti se niso dali kar meni nič tebi nič pognati, branili so se na vso moč, končno so se pa morali številu napadalcev umakniti. Na postaji so ti „Nemci“ s svojo, pač le njim lastno aroganco hrulili in izzivali na vse možne načine naše izletnike, tuleč demonstrativno svoj „heil“ in troseč in sipajoč svojo neotesanost in neolikost okrog sebe. Prišedši v Celje, jim je korajža še bolj zrasla, in na domačih tleh so postali naravnost nečuvno fini. Gospodje in dame so obsipali naše izletnike z „windische Bagage“, windisches G'sindel in podobnimi psovskami, ter so na tak, v resnici poljuden in vsakemu razumljiv način dokumentovali svojo superjorno kulturo. Konstatujemo, da so bile med temi psovalci tudi žene teh nemških izgrednikov, vredne sestre gospe ali gospodične Johanne Vellhorn, znane Vahtaričine pisateljice in zastopnice takele superjornosti nemške kulture. Pribijamo ta faktum in poudarjamo, da se naše žensvo ni še nikdar tako spozabilo in tako ponižalo, da bi se pomešalo med priproste poulične demonstrante. — Krik in vik je spremljal naše izletnike od postaje do „Narodnega doma“. Tu je posegla vmes policija — pa kakor po navadi in povsod, nerodno, nespretno in pristransko. Mesto, da bi napadalece posvarila in poslala domov, zagnala se je na napadene. Zaprla je vrata „Narodnega doma“ in ni dovolila nikomur ne venne noter. Ker so pa ljudje vendar morali domov, je nekdo odprl vrata, ob tej priliki je stopil g. Bralič, ki je ves čas mirno stal na strani in samo gledal vso stvar, na trg z namenom zaprositi policista, naj ga spremi do doma, in in obvaruje napadov. Mesto asistencije ga je pa slavna policija aretovala, češ, da se je uprl njeni naredbi in njej na kljub odprl vrata „Narodnega doma“. Vsi ugovori niso pomagali, moral je z njimi na stražnico in celo tam prenočiti! Tako je policija postopala z nedolžnim gledalcem — psovalcem in napadalcem se pa ni prav nič zgodilo. Vse to nam zopet kaže, da bi bilo v interesu javnega miru, da se policija državi, ker ima državna policija vendar več energije in večjo moč vzdrževati mir, naj ga moti že ta ali oni.

— **Umrla je** v Ptuj g. Katarina Ožgan roj. Pock, vdova po pokojnem notarju Ožganu.

— **V službi ubit.** V Celju na kolodvoru je napajalnik za stroje padel na nekega starega uslužbenca, ki ga je smrtno ranil.

— **Stekla psica popadla 6 oseb.** V St. Jurju ob južni železnici, Storeh in Teharjih je stekla psica popadla šest oseb. Žival so nato ustrelili, popadene pa poslali na Dunaj v Pasterjev zavod.

— **Samomor.** Iz četrtega nadstropja se je vrgla v Trstu 27letna šivilja Gizela Prelec in se seveda ubila, ker je padla na kamenito dvorišče.

— **Oder se je zrušil** v ladjedelnici na Reki. Pri tem je bilo pet delavcev ranjenih in sicer trije smrtno nevarno, dva pa težko.

— **Iz Lipika** se nam piše: Prijateljstvo me je speljalo za nekaj dni sem v svetovnoznano kopel Lipik v Slavoniji. Ravno še pravočasno sem došel na znameniti semenj dne 24. t. m. Semanjski prostor je nad 30 orolov velika gladka ledina, polna šatorov, pisanega ljudstva in neštivilne množice živine. Ta semenj se smatra kot narodni praznik. Ljudstvo prihaja v nedeljski obleki. Dekleta in fantje nastopajo v izbrani praznični obleki. Odlikujejo se zlasti dekleta v slikoviti

narodni noši, okičene na glavi s cveticami, okoli vratu z zlati in koralami. Kjer je bil zjutraj živinski semenj, tam se je plesalo popoldne do mraka „kolo“. To je bil pravi kostumni bal. V štirih oddelkih je plesalo nad 300 mladeničev in mladenk. Pri dveh so peli fantje, pri dveh pa dekleta. Vsako kolo ima dva zbora. Eden vprahuje, drugi odgovarja. Besedilo je — dvorenje. Ritmično petje je dvoglasno. Kolo se premika in svobodno vstopajo in odstopajo plesalci in plesalke. Za malega je naraslo kolo na 84 plesalcev. Izstopivši hitijo v drugo kolo, že vedo — zakaj! — S Pakraškega semnja se baje dekleta vračajo navadno domov kot neveste. Na plesu in po šotorih je bilo povsod veselje povsem dostojno. Ni bilo nobenih razgrajev in tudi beravcev ni bilo opaziti. Le ob veliki cesti je sedel slepi „guslar“ in komaj slšno pel o kraljeviču Marku. V najlepšem redu je minul dan kupčije in zabave, dasi je bilo zbranih najmanj deset tisoč ljudi.

Nesreča v roški ladjedelnici. Pri gradnji nove ladje „Danubius“ se je zrušil 10 metrov visok oder ter podsl pet delavcev. Fran Gregorič, J. Serdoc in Anton Tramontini so smrtno nevarno ranjeni.

Za italijanske izgreznike na Reki, ki so vsled lastnega izživljanja trpeli pozneje škodo, je nakazal italijanski minister Tittioni 700.000 lir.

Moža je hotela zastrupiti. V Belavič-selu pri Karlovcu je 28-letna Anka Maček hotela s fosforom od užigalice zastrupiti svojega 53letnega moža, ker ji je vedno očital, da ima druge ljubimce in vsled tega vedno psoval in zmerjal. Žena se v resnici ni menila za nobenega drugega kot le za moža.

Brata je ustrelil. Jazo in Luka Račič v Jurkovcu pri Požegi na Hrvaškem sta se prepirala zaradi neke škode na polju. Luka je iz sobe zmerjal brata, ki je stal na dvorišču, ta pa je pomeril samokres vanj in ga zadell v prsi, da je čez par ur umrl.

S teletom je nazval Franc Janeš 16letnega Jožefa Bartuška v Eminovcah pri Požegi na Hrvaškem. V prepiru vsled tega je Janeš Bartušku priložil klofuto, Bartušek je pa potegnil nož in ga zabodel nasprotniku v vrat, da je kmalu izdihnil.

Dobrodelen koncert v hotelu Union. Povodom svojega odhoda iz Ljubljane priredi dosedanj hotelir in restavrat v hotelu „Union“ g. Anton Kamposch v nedeljo 30. t. m. v veliki dvorani hotela Union koncert za slovo. Ves dohodek od vstopnine je namenjen: polovica mestnim revežem, ena četrtina gasilnemu in rešilnemu društvu, druga četrtina pa bolniški blagajni ljubljanskih gostilničarjev.

Panorama-Kosmorama na Dvorskem trgu pod Narodno kavarno nam kaže ta teden slavnost v prekopu cesarja Viljema. Slike te serije so izborne v vsakem oziru in so poleg drugega bojne in druge ladje, ki so slavnostno odličene, gotovo zanimale vsakogar. Serija je vredna vsega priporočila, zato tudi obiska. Prihodnji teden potovanje iz Krakova preko Karpat v Budimpešto.

Sitneži. V nedeljo ponoči sta prišla dva domobranca pri neki plesni veselici na Dolenjski cesti v hud „ogonj“. Začela sta se prepirati, razbijati s kozarci in ni bilo preje miru, da ju je tam službujoči stražnik izročil vojaški patrulji, ki ju je odvedla v vojašnico. — Včeraj zvečer je v Kopitarjevih ulicah neki častniški sluga napadel neko žensko in ko se ga je ta ubranila, je hotel naskočiti neko dekle in s to početi svoje surovosti, a je k sreči prišel mimo policijski stražnik in napravil red.

200 rakov je te dni dosedaj še neznan tat ukradel gospodu Jožetu Levzu, katere je imel v poltarju v Ljubljani. Raki so bili vredni 100 K.

Stavbno vodstvo domobranske vojašnice javlja, da bo česta med domobransko vojašnico in Gruberjevim prekopom za vozni promet nekaj dni zaprta, ker kopljejo nov kanal.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 112 macedoncev, 20 Črnogorcev, 40 Hrvatov in 10 Slovencev. V Feb je šlo 20, v Inmost 10, v Meran pa 15 Hrvatov. V Linc se e odpeljalo 12 kočevskih krošnjarjev.

Izgubljene in najdene reči. Neka dama je izgubila zlato brožo, ki ima za privesek sliko Miramara, srček s tremi biseri, vredno 30 K. — Ga. Plantanova je izgubila na Franciškanskem mostu zlat naočnik. Ako je kdo najditelja opazil, se prosi, da ga naznani policiji.

Koncert ljubljanskega sekreteta bo danes zvečer ob 8. uri v kavarni „Prešeren“. Vstop prost.

Ljubljanska društvena godba priredi danes zvečer v meščanskem hotelu „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert z a

člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. Koncert se vrši ob vsakem vremenu.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 9. do 15. septembra 1906. Število novorojencev 16 (= 22.12‰), mrtvo-rojenca 2, umrlih 22 (= 29.43‰), med njimi jih je umrlo za jetiko 6, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 15. Med njimi je bilo tujevc 10 (= 45.45‰), iz zavodov 16 (= 72.72‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za tifusom 1, za grizo 4, za vrtico 3 osebe.

*** Najnovejše novice.** Nadškof v Zadru dr. Dvornik je postal tajni svetnik.

— Dediče po umorjeni baronici Biedermann je okoližno sodišče v Dun. Novem mestu zavrnilo z njihovo tožbo, naj bi se oporoka razveljavila.

— Nemški cesar se tožari. Malokomu je znano, da je nemški cesar tudi lastnik gostilne „Rominten“. Seveda ima najemnika. Sedaj toži cesar svojega najemnika, češ, da ne upravlja svojega posla po pogodbi. Prva sodna instanca je cesarjevo tožbo zavrnila ter pripisala stroške cesarju. Cesar pa je vložil priliz. In sedaj bo deželno sodišče izreklo razsodbo v imenu kralja v zadevi cesarja.

— Grozovita razstrelba dinamita se je pripetila v mestu Jellico ob Tennessee v Ameriki. Razletel se je poln vagon dinamita. Večina hiš je razrušenih ali vsaj močno poškodovanih. Ubityh je 15 oseb, ranjenih 50.

— Pasivno rezistenco so pričeli dunajski mestni uradniki davčnega oddelka.

— Škofijski naraščaj. Kardinal baron Skrbensky je posvetil v soboto v Pragi princa Jurija Liechtensteina v mašnika. Aristokratje so začeli spoznavati, da svojih sinov niti v armadi ne spravijo tako brž na vrhunec, kakor v duhovniški službi, kjer so takorekoč že pri vstopu določeni za skofe.

— Pet umobolnih se je obesilo v blaznici v Požunu. Tri so še rešili, dva sta bila že mrtva.

Žrtve škofovega tiranstva.

Danes dopoldne se je pričelo nadaljevanje kazenske razprave proti Ivanu Luštreku, Francu Bukovcu, Vencelju Bukovcu, Mariji Bukovec, Janezu Kavčiču in Petru Peternelu, ki so obtoženi, da so o priliki škofovega krivičnega, nezakonitega in tiranskega postopanja proti sorštemu župniku Bertetu zlasti 30. oktobra lanskega leta prišli v konflikt s postavo. Prva glavna razprava se je vršila, kakor znano, 22. in 23. junija t. l. in je bila preložena v svrhu zaslišanja od zagovornika predlaganih novih prič, ker je bil takrat dejanski stan kolikor toliko nejasen, zlasti ker so bile zaslišane obtožilne priče, ki so v svoji klerikalni navdušenosti stvar prej temnile nego jasnile.

Danes je senatu predsedoval višji deželnosodni svetnik g. Julij Polec, votantje so pa bili deželni sodni svetniki gg. Fran Andoljšek, Josip Hauffen in Fran Vedernjak. Obtožbo je zastopal državnega pravdnika substitut g. dr. Kremžar, obtožence pa gospod dr. Konrad Vodušek, odvetnik iz Trsta.

Najprej so obtoženci povedali svoja generalia, nakar se je še enkrat prebrala obtožnica, ki pravi med drugim:

I. a) Ko je dne 30. oktobra 1905 Janezu Luštreku v službi se nahajajoči orožnik strašmešter Janez Mak napovedal aretacijo in ga z drugimi orožniki hotel ukleniti, je Luštrek, hoteč to preprečiti, mahal z roko, tiščal nazaj, orožnika Korošca in Mraka pehal od sebe in sunil Korošca z roko v prsi.

b) Ko je Francetu Bukovcu pri isti priliki stražmešter Mak napovedal aretacijo in ga velel orožnikom ukleniti, je ta hotel to preprečiti s tem, da je mahal z rokami okoli sebe, bral z nogami, z nohti opraskal orožnika Prohazko in prijel za puško orožnika Lipovca.

c) Vencelj in Marija Bukovec sta pri isti priliki, vedoča, da je Franc Bukovec aretovan, hotela to preprečiti s tem, da sta tega prišla in s silo vlekla od orožnikov, ki so ga držali.

S tem so se ti štirje z dejanskim silovitim lotenjem nasproti postavili v § 68. kaz. zak. imenovanim osebam, ki so opravljale svojo službo in je bila zoperstava Franceta Bukovca združena s poškodovanjem.

II. Janez Kavčič je dne 30. oktobra 1905 zoper dež. vladnega svetnika in vodjo okrajnega glavarstva v Ljubljani dr. pl. Crona, ki je nastopal uradno kot asistenta dekanu in odposlancu knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani, Ivanu Su-

šniku, ki je imel prevzeti župni urad v Sori, in zoper orožniško patrolo, ki jo je privedel dr. pl. Cron seboj, torej zoper osebe, imenovane v § 68. kaz. zak., ko so opravljale svojo službo, okoli 200 ljudi broječo množico, ki je stala pred župnim uradom, nagovarjal, da bi se zoperstavili, rekoč: „le uprite se, vse boste premagali, zakaj so pa v Šmartnem premagali.“

III. Peter Peternel je hoteč občinskega predstojnika v Medvodah Franceta Svoljšaka in župnega oparitelja v Sori Josipa Brajca pripraviti v strah in nepokojnost, pisal brezimno pismo, ki ga je prejel Franc Svoljšak dne 16. novembra 1905 in v katerem se napoveduje, da je za Franceta Svoljšaka in Josipa Brajca že pripravljen dinamit, ki bo igral po njunih sobah, in revolver, in da bo Josip Brajce kmalu storil smrt, tedaj neposredno s pisanjem, komu z umorom in poškodovanjem na lastnini v zgoraj omenjenem namenu pretil in je bilo žuganje takšno, da je zamogel ta, komur se je žugalo, biti glede na razmere in osebne lastnosti in na znamenitost zažuganega zlega po pravici v strahu.

S tem so zakrivil I. Janez Luštrek, Franc, Vencelj in Marija Bukovec hudodelstvo javnega nasilstva. 3. slučaj po § 81. kaz. zak. in se kaznujejo po § 82. kaz. zak., in sicer Franc Bukovec po dolgem odstavku. II. Janez Kavčič pregrešek rabuke, po § 279. kaz. zak., kaznjivo po istem §-u in Peter Peternel hudodelstvo javnega nasilstva 13. slučaj po § 99. kaz. zak. kaznjivo po § 100. kaz. zak. alin. 2.

Nato se prebere popis prostora, kjer so se vršili dogodki 30. oktobra pret. l. Ta popis je sestavil preiskovalni sodnik na podlagi izpovedb prič, ki so pokazale med drugim tudi prostor, kjer je bil Bukovec uklenjen. Ta prostor leži okoli 30 korakov od šolskih vrat.

Poklicale so se nato priče, ki so bile že zadnjič zaslišane. Dočim kanonik Sušnik maha s cilindrom, stopa kaplan Braje potuhnjeno in gleda v tla. Nekako neprijetno mu je, to se vidi na prvi pogled.

Pri zasliševanju obtožencev so ti isto izjavili kot pri prvi razpravi. Ne čutijo se krive. Zlasti prvi obtoženec Luštrek natančno in precizno pripoveduje dogodek, ko je bil zaboden in ko so ga potem kakih 500 korakov vlekli žandarji po snegu in blatu na eni nogi bosoga. Da bi bil zbijal okrog sebe, je bilo nemogoče, ker so ga držali trije orjaški orožniki. Franc Bukovec pove, da so orožniki delali z njim, kot z živino: „Kakor prešiča so me vlekli.“ Prošnje brata in sestre zanj niso nič pomagale, drugega ta dva nista storila. Kavčič trdi, da ni nikogar hujškal. Peternel pa z anonimnim pismom ni imel nič opraviti. Ženski Knific je sicer rekel, da bi ne bilo vsega tega, če bi bil prejšnji župnik Porenta še v Sori. „Ako se zdaj ne da dognati,“ pravi, „kdo je pisal anonimno pismo, se bo videlo na sodni dan.“

Nato se je vršilo zasliševanje prič. Franc Svoljšak p. d. oče Smovce sprva ni hotel ničesar vedeti, češ, da je že dvakrat pod prisogo povedal vse, ko se mu pa na prigovarjanje razveže jezik, pripoveduje silno natančno vse, seveda po klerikalno porbarvano. Njegovo pripovedovanje se razlikuje od onega v preiskavi. Takrat je trdil, da je dejal Luštrek, da se desetih žandarjev ne boji, danes je pa škofov, premnogokrat radi raznih prestopkov kaznovani ljubljeneec poskočil kar na 30 orožnikov. Smovce ima posebno na piki učitelja Grmeka, o katerem ponovno trdi, da je slizal, da je hujškal ljudi, naj se upro. Natančno ve povedati, kako se je Luštrek ustavljal orožnikom, ker je stal tik za njim, ve pa tudi vse podrobnosti o Bukovcu, ki je bil več nego deset korakov od njega oddaljen, ko so ga povezavali. Tudi na predsednikovo opozorjenje, da znaša razdalja, kjer je bil Bukovec uklenjen in Luštrek zaboden, celih 38 korakov, ga ne spravi od njegove trditve, da je oba natanko videl vkljub množici okoli 300 ljudi.

H koncu svojega dolgega pripovedovanja pove Svoljšak, da je Bertetov sovražnik.

Zasliši se kanonik Sušnik, ki važno in mogočno prikoraka v dvorano. Domišlja si je že prej, da bo našel odpor v Sori, ker pozna Berteta, ki je povzročil vse odpor. Dasi je Sušnik sam povzročil, da je tekla 30. oktobra kri v Sori, vendar hinavsko pristavlja, da bi on rajši odšel, da hi Luštrek ne bil zaboden. Saj se poznamo!

Ko zagovornik dr. Vodušek vpraša pričo, če je res, da so ga ljudje pozdravili pri njegovem prihodu v Soro z „dobro jutro“, on pa da je odgovoril: „Ga ne maram“, vsled česar so rekli ljudje: „Dobro, če ga nočete, potem pa nazaj v Ljubljano“ — izjavi g. predsednik, da Sušnik ni zavezan odgovoriti na to, ker stvar ne

spada zraven. Tudi državni pravdnik hiti protestirati, da se o tem ne sme govoriti, dasi hoče Sušnik povedati, kako je bilo.

Pride okrajni glavar Cron. Dr. Vodušek predlaga, naj govori priča slovenski, ker zna, kar se pa odkloni. Priča ve povedati, da je Luštrek zbijal okrog sebe, ko je bil s stopnic doli. Pravi, da je bil zaboden kakih 8 korakov proč od šole.

Ko vpraša dr. Vodušek pričo, zakaj je hotel odpreti šolo, sodišče ne prepusti odgovora na to vprašanje. (Znano je, da je deželni predsednik na interpelacijo v tem oziru v deželnem zboru priznal, da ni bila v tem slučaju naloga politične oblasti prizadevati se za izvršitev ukaza knezoškofijskega ordinarijata).

Priča kaplan Braje, sestavlja-lec zapisnika o učitelju Grmeku in še v marsikakem drugem oziru jako zaslužen mož, trepeta in se trese, ko pripoveduje s silno naglico ves drgetajoč vse dogodke, ki imajo seveda čisto jezuitski kolorit. Tu intam se razburjenje samo zdi, ko pa nekoliko pomisli, ve vse natanko, kot bi pribil. Tudi šport!

Nato so bili zaslišani orožniki Mak, Korošec, Mrak, Kotič. Ti so držali Luštreka in krotili. O Kotiču pri zadnji razpravi ni bilo nič čuti, danes je pa nastopil kot priča, ki je vse videl in vse slisal, kar je počel Luštrek. Zanimivo je pri teh orožnikih izpovedbah, da en orožnik trdi, da je bil Luštrek zaboden od spodaj, drugi, da je zgrabil za puško, dočim drugi tega niso nič videli. Iz izpovedbe orožnika Mraka izhaja, da je tudi kaplan Braje pomagal s svojimi posvečenimi rokami krotiti Luštreka. Za kaj vse se morajo naši duhovni pastirji žrtvovati in eksponirati.

Seveda Braje odločno taji to s prekanjenim smehom v obrazu! Oča Smovce se mu ljubeznivo smehljajo; zakaj bi se pa tudi ne, ko je Braje tako vnet božji namestnik.

Iz današnjih orožniških izpovedb izhaja nadalje, da je bil Luštrek zaboden okoli 10 korakov proč od šole. Pripominjamo, da pri zadnji razpravi pri nobeni izpovedbi prič nismo dobili tega vtisa, ker tega zadnjič ni nihče vedel povedati.

Orožnika Procházka in Lipovec pripovedujeta, kako se je izvršila aretacija Franc Bukovca. Tega obtoženca kakor preje Luštreka se skuša z veliko večjo silo potlačiti, kot se je to godilo pri zadnji razpravi. Edini Procházka govori mirno, dočim so drugi orožniki z gestami kazali, kako sta se Luštrek in Bukovec branila uklenitvi.

Obtoženec Bukovec pove pri ti priliki, da je eden izmed držičih ga orožnikov dejal tovarišu: „Schmeiss ihn herunter!“ na kar so ga vrgli po tleh in ga mečkali tam.

Glede besedi Luštreka in Bukovca si orožniki tako nasprotujejo v izpovedbah, da po našem mnenju temu pričevanju ne gre posebno dosti vere.

Obnavna se je prekinila ob polu 1. popoldne in se nadaljuje ob 4. Razbremenile priče so povabljene za jutri. Obnavna se konča najbrž šele v četrtek.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Prostosti si je zaželel tukajšnji prisiljenec Franc Vončina, ko je delal z drugimi prisiljenici v Košani. Popustil je delo in svoj oddelek, vzal seboj obleko, last prisilne delavnice, vredno 18 K 27 vin., nato pa beračil od hiše do hiše po vipavskem okraju, dokler ga ni orožnik po preteku osmih dni v Colu zasačil. Obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe.

Po tajni obravnavi sta bila obsojena dimnikarski pomočnik Matija Lavrenčič s Planinež zaradi hudodelstva oskrumbe neke 6 let stare deklice, in Alojzij Bonut, delavec iz Strasolde, okraj Gradišče, zaradi nenravnosti vsak na 3 mesece težke ječe.

Nepoboljšljiv mož Matevž Potočnik, čevljar iz Predtrga, je šele 5. mal. srpana t. l. prestal svojo kazen zaradi surovega postopanja in nevarnega pretenja svoji ženi, a ga vse to ni poboljšalo. Potočnik čuti, da ima žena še nekaj denarja v hranilnici. Zato bi ji ga rad izsilil s tem, da jo pretepeva in grozi, da bo ubil njo in enega otroka. Svojo surovost je pokazal s tem, da še 8 mesecev staremu dojenčku ni prizanesel in ga tepel, ker je nekoliko jokal. Orožniku se je s silo zoperstavil in ga psoval. Obsojen je bil na eno leto težke ječe.

V Ameriko jo je popihal Jakob Klučar, posestnika sin iz

Žerovnice, je bil že enkrat kaznovan, ker jo je mislil skrivaj popihati v Ameriko. To ga pa le ni plašilo. Čeravno je vedel, da ima drugo leto iti k naboru, potegnil jo je brez dovoljenja skrivaj v Ameriko ter bival tam tri leta. Letos se je domov vrnil in se prostovoljno zgasil k naboru. Obsojen je bil na 1 mesec strogega zapore in v 20 kron denarne globe.

Izpred porotnega sodišča v Celju.

Iz jeze zažgal lastno hišo. 58letni posestnik Josip Lesek iz Osenice pri Celju je začel lani čezmerno piti, ker je hči njegova svojega otroka dala njegovim staršem v rejo in ne njemu, sama pa stopila v tujo službo. Domači prepiri so se vedno večali in gostili, družina je morala mnogokrat spati pri sosedih, ker ji je Lesek grozil, da jo pobije. 12. avgusta je pa Lesek v pijanosti zažgal hišo in hlev, ker ni dobil doma družine in nobene večerje. Tudi je sosedu Štoru zagrozil, da ga ubije, če bo komu povedal, da bo požgal vso vas, kakor se je grozeč izrazil. Obsojen je bil samo na 2 meseca težke ječe.

Telefonska in urzgovajna poročila.

Dunaj 25. septembra. Minister Schönaich je odgovarjal v današnji seji drž. zbora na interpelacijo v zadevi vojaka Zwergerja in se izrazil, da dotični major nima povoda, se opravičevati pred zbornico. O odgovoru se je na predlog posl. Sternberga otvorila debata. Govoril je med drugimi tudi Sternberg, ki je ljuto napadal posl. Wolfa. Med govorom je prišlo do hudega konflikta med Stenbergom in posl. Casperjem. Zbornica je pričela razpravljati o lekarnarskem zakonu.

Dunaj 25. septembra. Iz zanesljivega vira se poroča, da postane naslednik barona Calice poslanik Pallavicini v Bukareštu. Na Pallavicinijevo mesto pride generalni konzul v Kairi Koziebrodski. Tudi poslanik v Petrogradu baron Aehrenthal namerava v kratkem stopiti v pokoj. Naslednik Aehrenthalov postane baje — dr. Kramar.

Dunaj 25. septembra. Danes je imel med sejo drž. zbora ministrski svet sejo. Popoldne se zbera na posvetovanje načelniki klubov.

Dunaj 25. septembra. Proračunski odsek je sprejel zakonski načrt o kongru in volil za poročevalca posl. Hocha.

Dunaj 25. septembra. Odsek o podržavljenju severne železnice je sklenil izročiti prdlogo posebnemu pododseku, ki naj poroča o stvari v osmih dneh.

Dubrovnik 25. septembra. Volitve v novo črnogorsko skupščino bodo v četrtek. Pričakuje se, da bodo zmagali pvsodi vladni kandidati. Nova skupščina se sestane 19. decembra.

Petrograd 25. septembra. Revolucionarna organizacija je obsodila na smrt generala Bezobrazova, poveljnika gardne divizije. General je bil o tem obveščen in se je ustrdil v svoji hiši.

Petrograd 25. septembra. „Golos“ poroča, da so Japonci v nasprotju z določbami port-smouthskega miru jeli utrjevati otok Sahalin. Bati se je novih konfliktov med Rusijo in Japonijo.

Frankobrod 25. septembra. S Kube se poroča, da se je med vlado in revolucionarji sklenilo premirje.

Milan 25. septembra. Tu so bile velike protiavrstirske demonstracije. Množca je demonstrirala pred avstrijskim konzulatom in kričala: Dol z Avstrijo, smrt Hrvatom, živeli Trst, živio Trident. Policija ni nikogar aretovala.

Pariz 25. septembra. Ministrski predsednik Sarriou je podal ostavko. Najbrže odstopijo tudi ministri Barthou, Poincaré in Bourgeois.

Buenos Ayres 25. septembra. Na pravkar končanem kongresu svobodomiselncev se je sklenilo, da se prihodnji kongres priredi v Budimpešti.

Poslano.*)

Duhoviti brezimni dami izrekam tu
vno zahvalo za dišečo rastlinico, s
katero me je danes iznenadila in iz
stare kar puhti in se zrcali v vsi
goloti nivo njene izobrazbe in duhovni
nosti. Adreso pa je povsem zgrešila.
V Borovnici, 24. sept. 1906.

Fr. Papler.

Ze večkrat so strokovnjaki poudar-
jali, da redna gojitev ust zmanjšuje nevar-
nost infekcije. Dobro ohranjeni zobje omo-
gočujejo večjo izrabo živil, kar organizem
joja in mu daje večjo odpornost proti bo-
lezni in telesnemu naporu. Kot preizkušen
pomocnik za racionalno gojitev ust in zob
se je izkazal „Kaldont“, ki sprito prijetno
osežujoče slasti in učinka na čistost
zob spaja prijetno s koristnim.

3 besede . . .

„Alt Vater“
Gessler
Krnov (Jägerndorf).

strijeno in tekoče
Sarg
glicerina
napravlja kažo
belo in nežno.
Dobi se povsod.

Pozor!

Le „Tempel-
vrec“ in „Sty-
ria-vrec“ sta
kot rogaški sla-
cini postavno varovana. Vsi drugi izdelki,
ki nimajo oznamenila „Tempel-vrec“ ali
„Styria-vrec“, temveč se spravljajo golju-
havo pod imenom „Rogaška slatina“ v pro-
met, naj se zavrnejo. — Oskrbništvo dežel-
nih vrelcev Rogatec-Slatina.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka v Ljubljani“
Uradni kurzi dun. borze 25. septembra 1906.

Maloobdani papirji	Denar	Blago
4 1/2% majska renta . . .	98.90	99.10
4 1/2% srebrna renta . . .	99.95	100.15
4 1/2% avstr. krona renta . . .	99.15	99.35
4 1/2% zlata . . .	116.60	116.80
4 1/2% ogrska krona renta . . .	94.70	94.90
4 1/2% zlata . . .	112.55	112.75
4 1/2% posojilo dež. Kranjske . . .	99.20	100.15
4 1/2% posojilo mesta Spilje . . .	100.50	101.50
4 1/2% Zada . . .	99.30	100.30
4 1/2% bos.-herc. železniško . . .	100.10	101.10
4 1/2% posojilo 1902 . . .	99.25	99.75
4 1/2% češka dež. banka k. o. . .	99.10	99.60
4 1/2% zast. pisma gal. dež. . .	100.10	101.10
4 1/2% hipotečne banke . . .	100.10	101.10
4 1/2% pešt. kom. k. o. . .	105. —	106. —
4 1/2% pr. . .	100.20	106.70
4 1/2% zast. pisma innerst. . .	100. —	100.30
4 1/2% dež. hranilnice . . .	100. —	100.30
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . .	100. —	101. —
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr. . .	100. —	101. —
4 1/2% obl. češke ind. banke . . .	100. —	101. —
4 1/2% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99.90	100. —
4 1/2% prior. dolenskih žel. . .	99.50	100. —
3 1/2% prior. juž. žel. kup. . .	817.75	818.75
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100.20	101.20

Srednje	215. —	220. —
Srednje od 1. 1890% . . .	275. —	277. —
od 1. 1864 . . .	153.85	155.85
klaske . . .	281. —	289. —
zem. kred. I. emisije . . .	288. —	295.50
II. . .	258. —	266.50
ogrške hip. banke . . .	96. —	104.50
srbske a. frs. 100- . . .	159.75	160.75
turške . . .	22. —	24. —
Basilika srednje . . .	456. —	464. —
Kreditne . . .	78. —	83. —
Inomoške . . .	85. —	92. —
Krakovske . . .	56. —	63. —
Ljubljanske . . .	48.25	50.25
Avstr. rdeč. križa . . .	29.25	31.25
Ogr. . .	56. —	61. —
Rudolfove . . .	70. —	76. —
Saiburške . . .	160.85	161.85
Dunajske kom. . .		
Delnice . . .		
južne železnice . . .	181.75	182.75
Državne železnice . . .	672.50	673.50
Avstr.-ogrške bančne deln. . .	1782. —	1792. —
Avstr. kreditne banke . . .	689.50	670.50
Ogrske . . .	807.50	808.50
Zivnostenske . . .	242. —	242.50
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	717. —	720. —
Alpske montan . . .	6.3.50	604.50
Praške žel. ind. dr. . .	2811. —	2821. —
Rima-Murányi . . .	579.50	580.50
Trboveljske prem. družbe . . .	292. —	295. —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	586. —	589. —
Češke sladkorne družbe . . .	157. —	159. —

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 25. septembra 1906.

Termin.	50 kg K	7-15
Pšenica za oktober . . .	50	6.18
Rž . . .	50	5.05
Koruza . . .	50	6.73
Oves . . .	50	6.73

Ekstiv.
5 višje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 66.9. Srednji srčni tlak 786.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
24. 9. sv.	740.2	11.1	sl. jvzhod	oblačno
25. 7. aj.	741.6	6.1	sl. svzh	skor. jasno
2. 3. pop.	741.1	12.2	p.m. svzh	del. obláč.

Srednja večerajšnja temperatura: 12.6°, ner-
nalo: 13.6°. — Padavina v mm 1.0

Zahvala.

Za presrečno sočutje, izkazano
nam med boleznijo in ob prerani
smrti našega preljubljenega soproga
ozir. očeta, brata in svaka, gospoda

Konrada Mally

nadučitelja in vodjo ljudske in obrtne
nadaljevalne šole v Toplicah pri
Zagorju, imejitelja vojne in jubilejske
kolajne,

kakor tudi za mnogoštevilno ude-
ležbo pri pogrebu in lepe darovane
vence se čutimo dolžne izreči svojo
najpresrečnejšo zahvalo. Posebno se
zahvaljujemo spoštovanim občinskim
odbornikom, slav. okraj. šolskemu
svetu in obema krajnim šolskima
svetoma, gosp. uradnikom premogo-
kopa in glažute, g. c. kr. šolskemu
nadzorniku Stianjuju, preblagorod-
nemu gospodu ravnatelju premogo-
kopa Ferdinandu Schüllerju za brez-
plačno prepustitev godbe in za
časteče spremstvo, spoštovani rod-
bini R. Michelčičevi, mnogim tova-
rišem in tovarišicam dragega pokoj-
nika, ki so prihiteli od blizu in daleč,
gg. pevcem s šolskim vodjo Levstič-
kom na čelu za ganljivo petje ob
grobu, dalje g. nadučitelju Andolsku
za v srce segajoči govor ob grobu
in g. učitelju Kozjeku za dana navo-
dila, končno vsem častitim prijate-
ljem, ki so spremili pokojnika na
zadnji poti. 3460

Se enkrat srčna hvala vsem, ki
so nam izkazali v teh težkih urah
svoje sočutje.

Toplice - Zagorje, 18. sep-
tembra 1906.

Žalujoči ostali.

Stenografije zmožen

komptoarist

dobi službo. 3476-1
Ponudbe naj se pošiljajo županu
Iv. Hribarju v Ljubljani.

Kontoristinja

večša slovenskega in nemškega jezika,
ki je dovršila trgovski tečaj z dobrim
izpričevalom, išče službe.

Naslov poste restante „A. B.“
Ljubljana. 3463

Osem vagonov lepih suhih

dr v

proda 3469
IVAN VOZELJ

v Šmartnem pri Litiji.

A. TSCHINKEL na zet

svoje izvrstne nove izdelke, kakor kompote, marmelade, kandirano sadje
in posebno po najnovejšem načinu izdelovano 2815 23

cikorijno moko v lesenih zabojčkih.

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. Berite plakate.

Dr. Ivan Oražen

naznanja, da se zdravi v njegovem ortopedičnem zavodu na
Turjaškem trgu št. 4: raznovrstno skrljenje hrbte-
nice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka
ledja I. t. d. Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom
dr. Oražna, ki daje pojasnila od 9.—10. dop. in od 2.—3. ure
popoldne v Wolfvih ulicah št. 12, I. nadstr.

3477-1

2 mizarska pomočnika

dobita takoj stalno delo.

Matevž Gogala

mizar na Bledu, Gorenjsko.

Hlapec.

Išče se zmožen, zanesljiv hlapec oz.
hišnik, ki se more izkazati z dobrimi
izpričevali, za večjo hišo na deželi,
proti dobri plači in stalni službi. Nastop
takoj. More biti tudi oženjen.

P. nudbe ali vprašanja sprejema
pod „Hlapec“ upravn. „Sl. Naroda“.
3478-1

Vsi oni, ki hočejo kupiti
pristnega, belega sladk.

prosekarja

na se obrnejo na IVANA KOŠUTA,
Sv. Križ, h. št. 6 pri Nabrežini.
3474-1

Ženitna ponudba.

Samostojen obrtnik na deželi,
29 let star, z dobrimi dohodki in go-
tovino, želi v surho ženitve dopisovati
3 inteligentno gospodično, šiviljo, ne
čez 27 let staro, ki ima veselje za
samostojnost in napredek; nekoliko
gotovine se želi.

Neanonimni dopisi s sliko naj
se pošiljajo pod šifro „Planinski
raj 20“ Bled, poste restante do dne
15. oktobra. 3473-1

Kranjske klobase

se dobe vsak dan sveže iz pristnega
svinjskega mesa pri

Juliji Urbas,

Ljubljana, Stari trg št. 15
(na dvorišču).

Za obila naročila se toplo priporoča in
zagotavlja točno in pošteno postrežbo.
Zunanja naročila proti povzetju.

Lepa mobilierana soba

se odda takoj ali s 1. oktobrom.

Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“.
3467-1

3 mizarske pomočnike

sprejme takoj v stalno delo

PETER BEVK,

mizarski mojster 3461-1

v št. Petru na Krasu.

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in drvarnico
v prvem nadstropju se odda za
mesec november.

Več se poizve pri gospodu Ivanu
Flegarju v Ljubljani, Zaloška
cesta št. 7. 3471-1

Dva dijaka

ali

prostovoljca

se sprejmeta na stanovanje in dobro
brano v Hilšerjevih ulicah št. 12.,
I. nadstr. desno. 3440-2

Izvrstno idoča

špecerijska trgovina na drobno

v mestu na Kranjskem se radi rodin
skih razmer prodaja ali odda v najem
pod jako ugodnimi pogoji.

Pojasnula pri Karlu Planinšku
v Ljubljani. 3470-1

Meščanski hotel „Lloyd“.

V torek, 25. septembra t. l.

KONCERT

Društvene godbe za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev.

Začetek ob 1/2 8. uri.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča
Dragotin Tausen,
restavrat. 3462

Izšla je knjiga

KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljub-
ljanskih v polupreteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Ta povest je jako zanimiva ter izborna
opisuje dogodke neke koristke izza
časa Moadheimovega gledališkega rav-
nateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Svarilo.

Podpisana opozarjam vsakega, ki
bi kaj dal brez denarja ali posodil
moji hčeri Ivanki Štebe, na moje ime,
da nisem jaz plačnica zanjo.

Marija Kožar, 3466

hišna posestnica v Novem Vodmatu 69.

Zmožen

urarski pomočnik

se sprejme takoj ali pozneje za
vsa dela pri C. Almoslechnerju jun.
v Celju, Bahnhofgasse 8. 3403-3

Pek

dobro izučen v svoji stroki, se vabi,
da si oskrbi koncesijo za to obrt,
katero bi izvrševal na račun.

Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.
3399-3

MLIN

s štirimi tečaji, stopami
in vodno žago 3393-3

na hribski vodi na Vrhniki prodaja
Karel Jelovšek.

Dobra kavarna

na lepem prostoru v Ljubljani je
naprodaj.

Ponudbe po „Kavarna“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.
3182-9

Sode

vinske od 300 do 700 litrov vsebine
prodaja po nizki ceni 3465-1

Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu

tik glavne ceste z 1. 2 ali 3 sobami,
kubnino in drugimi pripadki se takoj
oddajo po zelo nizki ceni.

Več se poizve v Ljubljani, Am-
brožev trg št. 7, priti. 3315-10

Službe

pisarniškega uradnika

pri kaki tvrdki, v odvetniški ali notarski
pisarni išče vojašine prost mož, več
slovenskega, nemškega in bos.-herc.
jezika v govoru in pisavi, izvežban
tudi v eksekucijskih stvareh, istotako
v knjigovodstvu.

Ponudbe pod „Uradnik“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.
3412-3

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPIŠOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Priljubljena cesta št. 6.
Telefon št. 154.

„BLAVIJA“

Rez. fond: 34.788.637-75 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 87.176.383-75 K

Pri črkanju druga vzajemna zavarovalnica naš tržav-
no-školi slovenske narodne uprave

Generalni zastop v Ljubljani,
Gospodskih ulicah št. 12

zavaruje poslovanje in premoženje proti
ošarnim škodam po najnižjih cenah
škodo cenjuje takoj in najkulantnej-
šave najboljši sloves, koder postu-
je
klovljuje iz čistega dobička izdati
odpore v narodne in občnkoristne
namen.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon št. 187.

HLODE

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini
parna žaga DEGHENGI v Ljubljani

in sicer:

hrastove, do bele od 30 cm naprej, kubični čevlj K 1:20	
smrekove, " " 30 " " " " " " 0:64	
jelkove, " " 30 " " " " " " 0:57	
bukove, " " 30 " " " " " " 0:56	
borove, " " 30 " " " " " " 0:58	
Frize hrastove, kvadrat meter	2:20

3205-8
franko Ljubljana, na državni kolodvor v Šiški postavljeno.

Hlude pod mero ali škart eno tretjino manj.

Proti draginji.

Neznosno postalo je breme draginje, katero občutijo vse gospodinje, Posebno če imajo še skope moze, katerim za dom denar kar z roke ne gre. Ni čuda, da vsaka že premišluje, Ali naj še ali ne na trgu kupuje, Ako se končno poda tudi tje, Draginja pobere ji novce vse. Se jezna vrača potem na svoj dom S košaro skoraj prazno, o j to bo polom! Za trošene novce bo komaj kosilo, Za večerjo — gorje — se nič ni kupilo. Doma pa seveda brž mož godrnja: „Pol mesečne plače se za obede razda, Večerje pa nikdar ni prave doma; Tako je, ker z novci ravnat se ne zna. Kupuj bolj pogosto testenine in mast, Tako pač premagaš draginjsko pošast, Košara bo polna za majhen denar In ostalo bo novecev v mošnjičku vsekdar; Ljubljanske makarone s fino mastjo Uživam jaz vedno z največjo slastjo.“

3464-1

Tovarna testenin ED. ZELENKA v Ljubljani.

Ose. iz. avstrijske državne železnice.

C. iz. novosteljske drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, Ljubača, Selztal, Aussee, Solnograd, čez Klein-Raiting v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 55 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Solnograd, Inmost, čez Klein-Raiting v Steyr, v Linc, Budejovice, Pizna, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Ljubača, Selztal, Aussee, Solnograd, Inmost, Bregenz, Zeneva, Pariz, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Raiting v Steyr, Linc, Budejovice, Pizna, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz 1. in 2. razr.) Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, (direktni voz 1. in 2. razr.) Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m. zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straže-Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8. m. zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 3. uri 59 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direktni voz 1. in 2. razr.), Inmost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 09 m. zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz 1. in 2. razr.), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Pizna, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curik, Bregenz, Inmost, Zell ob jezeru, Bad Ostein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inmosta, Franzensfeste, Pontabla, Benetke, Milana, Florence, Rima. — Ob 8. uri 46 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Solnograd, od Solnograda in Inmosta, čez Klein-Raiting iz Steyra, Linc, Budejovice, Pizna, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskoga. — Ob 10. uri 37 m. ponoči osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Ob 8. uri 44 m. zjutraj osebni vlak iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže-Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — Samed iz Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. pop., ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 40 min. zjutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

3 sokolske obleke

v dobrem stanu se poceni prodajo.
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.
3398-3

K 10-

vsak dan lahko zaslužijo gospodje in dame z lahkim delom.

Vprašanja ustmena ali pismeno samo ob nedeljah, ponedeljkih, torkih od 9.—11. dopoldne v Gospodskih ulicah št. 15, pritličje levo. 3448-2

Trgovski pomočnik

vojašine prost, z dobrimi izpričevani ter mešane stroke več, se sprejme 20. oktobra t. l. Prednost imajo tisti, ki so dovršili trgovsko šolo, ter so zmožni knjigovodstva in korespondence v slovenskem in nemškem jeziku.

Ponudbe sprejema Janko Popovič, Cerknica pri Raketu. 3375-4

Lepi lokali

pripravni za vsako trgovino ali za pisarne se dajo takoj v najem.

Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.
2845 22

Jako lepo

stanovanje

s petimi sobami, balkonom in vsemi pripadki, popolnoma novo urejeno, se odda takoj na Starem trgu št. 13.

Istotam se oddasta tudi dve lepi mesečni sobi, ena od teh s predsobo, meblirani ali nemeblirani. 3423-2

Vpraša naj se pri hišniku.

Gostilna

se da v najem. Istotam se odda za 1. november t. l. prostor pripraven za prodajalno ali delavnico in stanovanje.

Vpraša naj se v Spodnji Šiški, Vodnikova cesta št. 88 I. nadst. 3438-2

Za gostilno

pripravni prostori

se oddajo v mestu, kjer se prične graditi v najkrajšem času železnica.

Natančnejša pojasnila je zahtevati pod šifro „gostilna št. 20.906“ na upravn. „Slov. Naroda“.
3430-2

Poštni voz.

Vsled opustitve poštne vožnje se pod zelo nizko ceno prodaja skoro nov, popolnoma dobro ohranjen

poštni voz.

Voz je napol pokrit, in ima prostora za pet oseb in zadaj na vrhu blagajne železni oklep za prtljago. Pripraven je za enega ali pa tudi dva konja in tehta 400 kg.

Ceno pove lastnik Peter Modic, Draga pri Raketu. 3387-4

Dr. J. Demšar

odpotuje

do 20. oktobra t. l.

Karel Planinšek

Prva ljubljanska veležagalnica za kavo z elektriškim obratom ter specialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“ (postajališče cestne železnice)

priporoča vsak dan na stroj sveže žgano kavo; najfinije vrste in preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razpošiljam vsak dan.

Širomznani ter jako dobro obiskovani

hotel pri „Zlatem levu“

v Kanalu ob bohinjski železnici

se oddaja z 15. oktobrom t. l. z vso opravo

na račun.

Pogoje ter promet se izve pri lastniku A. Križnič. 3431-2

OGLAS!

Daje se v najem ali pod ugodnimi pogoji prodaja

gostilna „Puharič“ v Matuljah h. št. 109.

Hiša je sezidana lansko leto v modernem švicarskem stilu, ima prekrasno lego tik državne ceste, ki vodi z Reke čez Učkogoro v Istro, krasen razgled na ves Kvarnerski zaliv in njegove otoke ter na romantično okolico.

Sprejati ima dvorišče, ob strani prostoren vrt, nasajen z mladimi kostanjevimi drevesi, lepo pokrito kegljišče, prostor za balneiranje, zadaj teraso in hrastov gozd.

Oddaljena je 3 minute od postaje Matulje-Opatija. Prikladna je za vsako trgovino kakor n. pr. za gostilno, spleh za trgovino z vinom, za trgovino z mešanim blagom, za lesno trgovino, i. t. d., i. t. d.

Lastnik jo daje v najem, ker ima enako obrt v Voloskem, a ne more vsled svoje malostevilne in mlade obitelji imeti obrti na dveh straneh. Ponudbe in pisma naj se naslavlja na:

Anton Puharič,

gostilničar in posestnik, Matulje h. št. 109.

Podraženje mila.

Cenjenim mojim odjemalcem mila v vednost, da sem zaradi vednega podraženja surovin primoran cene vseh svojih mil zopet zvišati za 3 krone pri 100 kilogramih.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1906.

Pavel Seemann.

3442-3

Št. 81.

Razpis stavbe.

Podpisani zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu odda ponudbenim (ofertnim) potom zgradbo

ženske bolnice v Novem mestu

v proračunjeni skupni vsoti 202.535 K.

Pismene ponudbe, ki naj so kolkovane z 1 K. zapečatene in odzunan kot take označene, morajo obsegati ime, priimek poklice in stanovanje ponudnika.

Ponudbi je priložiti 5% varščine od zneska onih del, na katere se ponudba glasi, ali pa za skupno delo. Ponudbe se bodo sprejemale

do 12. ure popoldne dne 6. oktobra 1906.

Na kasneje dole se ne bode oziralo.

Načrte, stroškovnik in stavbne pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih uradnih urah pri mestnem uradu v Novem mestu.

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu,

dne 14. septembra 1906.

Za jesensko sezijo
z vsem
modnim blagom
bogato preskrbljeno
zalogo blaga

priporoča
Ernest Sark
Dvorski trg 3.

Največja izbira

najboljših in najcenejših

dvokoles in šivalnih strojev

za redbine in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jamstvo. * Vezanje ponujemo brezplačno. * Lastna delavnica za poprave.

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.